

БҮРЯДАД ҮНЭН

Бүхь орунуудай пролетарнар, нэгдэгдэнэ

СОВЕТСКОЕ СОЮЗНОЕ КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газеттэй 1921 оной
декабрийн 21-нээ гараа

№ 3 (14725)

1978 оной январини 4, среда

Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй Центральна Комитеттэ, СССР-эй Министрүүдэй Соведтэ

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрүүдэй Совет «Юрэнхы эрдэмэй хургуулинуудай хурагдайгай үеингүүдэе түлөөлөгчүүд хэрэглэдэг болохо тухай» тогтоол баталан абаба.

СССР-эй шэнэ Конституциин хараалһан ёһоор, хургуулини үеингүүдэе түлөөлөгчүүдэе үлгээг политическэ, социальна ба хүмүүжүүлгын хэрэглэе шарттай гэжэ тус тогтоол дотор тэмдэглэдэнэ. Хургуулини үеингүүдэе түлөөлөгчүүд хэрэглэхэ гурим орон дотор тогтооло бүгдэ нитын уялгата дунда хуралсал бөөлүүлэхэ арга боломжнуудыг хайжаруулгада. Хуралсал-хүмүүжүүлгын хэрэг бүри хайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ туһа хүргэхэ байха. Энэ хэмжээн арадай гэгээрэлэй зургаануудай, багшанарай коллективүүдэй, хуралсалгай номой суртал бодолой-теоретическэ хэм дэлсис ба аша урын түлөө научна эмхи зургаануудай, хэблэлэй газаруудай хархуу-салгы дэсхэлүүлэхэ болоно.

Хууль жэлүүдтэ арадай гэгээрэлэй зургаанууд, хуралсалгай педагогическэ хэблэлүүд энэ талаар зарим тэдэ хайшаалтай худалмэри ябуулһан байна. Хуралсалгай жэлэй эхитэр хургуулинууд үеингүүдээр гол түлөө хана саг соогоо хангагдана. Хургуулинуудай библиотекын фонднуудһаа үеингүүдэе түлөөлөгчүүд хэрэглэдэг хайшаалтай дүй дүршэл зарим союзна республикануудта бии болонхой. Иимэ гурим багшанарай, хурагдайгай коллективүүдэй, олонитэ түрэлхидэй зүгһөө үргэсөөр дэмжэгдэдэг, хайшаан мэдэргэдэг болонхой.

КПСС-эй Центральна Комитет ба СССР-эй Министрүүдэй Совет юрэнхы эрдэмэй дунда хургуулинуудай хурагдайгай үеингүүдэе түлөөлөгчүүд хэрэглэдэг болохо гуримда оролго 1978—1983 онуудай турша соо бөөлүүлэхэ гэжэ тогтообо. Бүхь хурагдайгай хурт хуртээр тоотой үеингүүд саашаадаа 4 жэлэй туршада нэгэ дахин хэблэдэг, хуралсалгай шуухала тоотой литература нэмжэ хэблэдэг байха ёһотой гэжэ тогтоогодо. Үзэглэлы жэл бүри хэблэн гаргаха, нэгдэхэ класс дүүргэмсээрнэ тархына хурагдайгай үлгээг.

Партияна, Советүүдэй, профсоюзна ба комсомолой организацинууд, арадай гэгээрэлэй зургаанууд хургуулини үеингүүдэе үлгөөр ашаттай хайнаар хэрэглэхин тула багшанарай коллективүүдэй ба бүлгүүдэй хархуу-салга дэсхэлүүлэхэ зэргэтэй.

Гүрэнэй баялг болхо хуралсалгай номдоо гамтайгаар хандадаг байхаар бүхь хурагдайгай, пионерүүд ба комсомолуудыг хүмүүжүүлгын хэрэг улам хайжаруулахэ тодорхой хэмжээнүүдэе зохиохо ба бөөлүүлхын, үеингүүдэе хайн байлгахэ мурьсоо, харалга, конурсуудыг эмхидхэн үлгөөрхын СССР-эй Гэгээрэлэй министр-ствэдэ, ВЛКСМ-эй ЦК-да, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионерүүдэй бүхэсоюзна эмхин Центральна Советтэ даал-гахэ.

СССР-эй Гэгээрэлэй министрство, Хэблэлэй, поли-графин ба номой худалдаа наймаан хэрэгүүдэе эрх-хилдэ СССР-эй Министрүүдэй Советэй Гүрэнэй коми-тет, союзна республикануудай Министрүүдэй Советүүд үеингүүдээр хандайгай хурагдайгай түлөөлөгчүүд үеингүүдэй хургуулини библиотекнуудыг бөөлүүлэхэ баталха ёһотой. Хургуулини библиотекнуудыг үеингүүдэй фонднуудыг хайлгуула ба шэнэжэн хэблэхэ холын ха-раата, жэлэй түсбүүдэе зохиохо, тэршэлэн класс бү-хэндэ, предмэй бүхэөөр үзэхэ үеингүүдэе хэблэн гаргалтын ба нэмжэ хэблэлгэн болон тиражнуудыг тодорхойлохо. Тийхэдэ юрэнхы эрдэмэй дунда хургуулиһаа гадна, техникескэ дунда мэржээг олгодог училищинуудай ба тухай дунда хургуулинуудай үеин-гүүдэй талаар эрилтэ хэрэглэмжын тодорхойлон ха-раалха.

СССР-эй Гэгээрэлэй министрство, СССР-эй Нау-кануудай академи, СССР-эй Педагогикын эрдэмэй акаде-ми, союзна республикануудай гэгээрэлэй (арадай гэг-ээрэлэй) министрствэнүүд хургуулини үеингүүдэй сур-тал бодолой-теоретическэ хэм дэлсис улам дэсхэ-лүүлэхэ, тэдэной политехникескэ шинжын үргэдхэхэ, үеингүүдэй структура хайжаруула, хэмжээнэе хорооо уялгатай. Хуралсалгай програмадаа ородог бүхь пред-мүүдэй талаар үеингүүдэй удаан саг соо хэрэглэ-дэхэ байхын тула шуухала хэмжээнүүдэе абаха.

Хургуулини үеингүүдэй шанарыг, тэдэной уран хайшанай талыг, полиграфическэ гүйсэдхэл улам хай-жаруула хэмжээнүүдэе хараалан бөөлүүлхын СССР-эй Госкомиздатта, союзна республикануудай Министр-үүдэй Советүүдтэ дуралдагдаа. Хуралсалгай-педагог-ическэ хэблэлгэнэй худалмэрилгэсхэдэ шадабар мэр-гэжэл саг үргэлжэ дэсхэлүүлэхэ, мүнөө сагай уг удхы хайн мэдэдэг мэржэлтэдээр тэдэниг бүрин хангахэ, хургуулини үеингүүдэе хэблэн гаргадаг полиграфич-ескэ предпритинуудай материално-техникескэ үндэһэ хуури хүгжөөхэ ба бэхжүүлэхэ хэмжээ ябуулганууд тус тогтоолоор баталагдаа.

Хургуулини үеингүүдэй фонднуудыг бии болгон-хоо уламжалан сүлөөрхэн саарһанай ноёсыг хуралсалгай-методическэ, уран хайшанай ба үхбүүдэй литература бүри олоор хэблэн гаргахэ хэрэгтэ гол болгон хэрэглэхэ эрхэ СССР-эй Госкомиздатта, союзна республиканууд-ай госкомиздадуудта олгогдобо.

Хургуулини үеингүүдэе арадай гэгээрэлэй зургаа-нуудай разрядануудай ёһоор, СССР-эй Госкомиздадай Центрсоюзай лом наймаалдаг эмхинүүдээр дамжуулан, юрэнхы эрдэмэй хургуулинуудта, техникескэ дунда эрдэм олодог училищинуудта, тухай дунда хургуули-нуудта эльгээдэг ба хубааралдаг гурим үлгөөдэхэ.

Юрэнхы эрдэмэй хургуулинуудта библиотекнуудай ба үеингүүдэй фонднуудыг бии болгохо шэнэжэн хэблэхэ ба хэрэглэхэ хүдэлмэригэй холбоотой хэмжээ ябуулгануудыг хангахын тула гүрэнэй бюджетдэ шуухала хэрэгтэй мүнэг жөл бүри табиһаар хараалагдаа.

Партияна, Советүүдэй, профсоюзна ба комсомолой эмхинүүд энэ тогтоолтой зохилуудан, юрэнхы эрдэмэй дунда хургуулинуудай хурагдайгай үеингүүдэе түлөө-лөгчүүд хэрэглэхэ гуримда эмхитэй хайнаар оролго хангахэ зэргэтэй.

ЭХЭ ОРОНОЙ ҮНДЭР ДЭЭДЭ ШАГНАЛ

Коммунист партиин, Совет гүрэнэй үмөнэ габыанууд-гай байһанайн тулоо, жара наһатай болонтойн дай-рамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гөшүүндэ кан-дидат, СССР-эй культурын министр нүхэр Петр Нило-вич Демичевы СССР-эй Верховно Советэй Президи-ум Октабрийн Революциин орденор шагнаба.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрүүдэй Совет нүхэр П. Н. Демичевтэ амаршалга

БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ 1978 ОНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКА БА СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЫН ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ТУХАЙ БУРЯДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ

Бурядай Автономито Со-вет Социалис Республикын Верховно Совет ингэжэ тогтообо:
Статья 1. Бурядай АССР-эй Верховно Советэй түсэб-лэтын-бюджетнэ, халбарн, нуудай болон залушуулай хурдүүдэй талаар комисси-нуудай оруулһан, хурагдай хараадаа абалсан, Бурядай

АССР-эй Министрүүдэй Советэй дуралдахан Буря-дай АССР-эй 1978 оной эко-номическэ ба социальна хүг-жэлтын гүрэнэй түсэбэе хай-шааха.
Статья 2. Бурядай АССР-эй 1978 оной эконо-мическэ ба социальна хүг-жэлтын гүрэнэй түсэбэй нимэ тоонуудыг баталха.

Ажарай бүтээсэ промышленностьда 107,0 барилгада 101,3 гүмэр замай транспортда 102,3 Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай рознично эд бараанай эрьсэ 104,4
Статья 3. 1977 оной сасуулахда 1978 ондо нимэ ургалта хангахэ гэбэл:
Хүн зоние ажаһуудалай талаар 109,9 хангалтын хэмжээн Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй мэдэлэй ажахунуудта гүрэнэй капиталнаа домологотын мүнгэнһөө 1978 ондо гэр байра ашагаллагада оруула бүхыдөө Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй мэдэлэй ажахунуудта гүрэнэй бюджеттэ хангалдаг хургуулида орооһуулай эмхи зургаануудта байдаг үхбүүдэй тоо 104,2 Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй

мэдэлэй ажахунуудта хургуулини ба бунаагдамал үдэртэй бүлэгүүдэй хурагдайгай тоо 105,3 Больничануудай ороной тоо 101,0
Статья 4. Бурядай АССР-эй 1978 оной эконо-мическэ ба социальна хүг-жэлтын гүрэнэй түсэб тухай Бурядай АССР-эй Верхов-но Советэй түсэблэтын-бюджетнэ халбаринуудай ко-миссинуудай, залушуулай хэрэгүүдэй талаар комис-синин оруулһан дуралдал-нууд болон ажагалтануу-дыг, тэршэлэн Бурядай АССР-эй Верховно Советэй заседанинууд дээрэ депута-дуудай оруулһан дуралдал-нууд болон ажагалтануу-дыг хаража үзөөд, тэрээн тушаа зохихо шийдхэбэри-нүүдэе баталан абахынэ Бурядай АССР-эй Министр-үүдэй Советтэ даалгана.
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Секретарини түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гөшүүн Д. ГОНЧИКОВ.
Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан.
1977 оной декабрийн 28.

БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ 1978 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕТ ТУХАЙ БУРЯДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ

Бурядай Автономито Со-вет Социалис Республикын Верховно Совет ингэжэ тог-тообо:
Статья 1. Бурядай АССР-эй Верховно Советэй түсэб-лэтын-бюджетнэ болон хал-баринуудай комиссинуудай, залушуулай хэрэгүүдэй та-лаар комиссинин оруулһан шабабары хараада абалсан, Бурядай АССР-эй Министр-үүдэй Советэй дуралдахан Бурядай АССР-эй 1978 оной Гүрэнэй бюджетнэе ол-зо орош ба гаршын талаар 176496 мянган түхэригээр баталха.

эй 1978 оной Гүрэнэй бюд-жет дотор социальна-куль-турна хэмжээ ябуулганууд-та — нитэ хуралсалгай хур-гуулинуудта, техникумуудта, библиотекнуудта, клубууд-та, театрнуудта, хэблэдэг болон соёл гэгээрэлэй бусад хэмжээ ябуулгануудта, боль-ничануудта, хуурагдэ исли-нуудта, санаторинуудта, элүүрө хамгаалгын ба бөө махабадай, соёлой бусад эм-хи зургаануудта, пенсн бо-лон тэдхэмжэнүүдтэ—дүн хамта 132364 мянган түхэ-риг гаргалшаар тогтоохо.

Хэжэнгын 3629 200 Хурамхаанай 3895 210 Хяатгын 8841 410 Мухар-Шэбэрэй 4863 260 Ахын 1254 80 Прибайкалин 4284 220 Хойто-Байгалай 4273 220 Сэлэнгын 7046 340 Туунхэной 5291 250 Улаан-Удын 4979 250 Хорин 3950 200 Улаан-Удэ хото 40948 1380
Статья 8. 1978 ондо арад зоний олзборинор оро-лон налогһоо, эрьсын на-логой болон эд хэрэглэгчнэ-дэй кооперациин худалдаа наймаанай рознично эд ба-раанай эрьсын дүүргэлтэ-хэ:

СССР-эй эрхэтэнһөө, ой мо-донһоо ба 1978 оной мүнэгэ ба эд хэрэгсэл шүүхэ лете-рейһээ орон мүнгэнэй 100 процент.
б) 1978 ондо тараагдаха Гүрэнэй 3 процентнэ дотор шүүбэригтэ урьһалжма-һаа орон мүнгэнэй 50 про-цент;
в) кооперативна болон олонитын эмхи зургаанууд-дай зөөринс хайн дурараа страховалһан, транспортгаар яһан хунуудыг уялгата ёһоор страховалһан, мүн уялгата страховалһаа оро-лон мүнгэнэй 10 про-цент, эд зөөринс страховал-һанан түлөө арад зонноо оронон түлбэрин 50 про-цент;
Статья 9. Бурядай АССР-эй 1978 оной Гүрэнэй бюд-жет тушаа Бурядай АССР-эй Верховно Советэй түсэб-лэтын-бюджетнэ, халбарн комиссинуудай, залушуулай хэрэгүүдэй та-лаар комиссинин, мүн Буря-дай АССР-эй Верховно Со-ветэй заседанинууд дээрэ депутатуудай оруулһан ду-ралдалнууд ба ажагалтану-удыг хаража үзөөд, тэрээн тушаа тухай шийдхэбэри абажа, Бурядай АССР-эй оршо ба гаршын баланса, министрствэнүүд болон за-ригаануудай нэгдэхэмэл сметэнүүдэй, аймагуудай бо-лон Улаан-Удэ хотын бюд-жетүүдтэ РСФСР-эй Вер-ховно Советэй баталһан РСФСР-эй 1978 оной Гүр-энэй бюджетнэе баталан РСФСР-эй Верховно Со-ветэй баталһан 1978 оной экономическэ ба социальна хүжэлтын гүрэнэй түсэбтэй зохилуудан хубиллалта оруулхынэ Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советтэ даалгана.

Статья 2. Бурядай АССР-эй 1978 оной Гүрэнэй бюд-жеттэ гүрэнэй болон коопе-ративна предпритинууд, ор-ганизацинуудһаа оронон ол-зо оршы эрьсын на-лог, үйлэдбэрийн фондын түлбэри, олзын үлүү гаранан үлөөдлэхэ, олзоһоо оронон түлөөнэ, мүнгэн олзын на-лог болон социалис ажахы-нуудай бусад олзо—дүн хамта 112070 мянган түхэ-ригээр тогтоохо.

Бурядай АССР-эй 1978 оной Гүрэнэй бюд-жет дотор ажахыда — промышленность, худөө ажахы болон арадай ажахы бусад халбаринуудыг саа-шадан хүжөөлгэдэ бүхь гаргашы дүн хамта 33938 мянган түхэригээр тогтоохо.
Статья 6. Бурядай АССР-эй 1978 оной республикан-ска бюджетнэе оршо ба гар-шын талаар 38922 мянган түхэригээр, 1979 оной яна-рын 1-дэ кассануудта мүн-гэн жасын эрьсын хэмжээ 1800 мянган түхэригээр ба-талха.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Секретарини түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гөшүүн Д. ГОНЧИКОВ.
Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан.
1977 оной декабрийн 28.

Статья 3. Бурядай АССР-эй 1978 оной Гүрэнэй бюд-жет дотор ажахыда — промышленность, худөө ажахы болон арадай ажахы бусад халбаринуудыг саа-шадан хүжөөлгэдэ бүхь гаргашы дүн хамта 33938 мянган түхэригээр тогтоохо.
Статья 4. Бурядай АССР-

Бурядай АССР-эй 1978 оной Гүрэнэй бюд-жет дотор ажахыда — промышленность, худөө ажахы болон арадай ажахы бусад халбаринуудыг саа-шадан хүжөөлгэдэ бүхь гаргашы дүн хамта 33938 мянган түхэригээр тогтоохо.
Статья 7. Аймагуудай бо-лон Улаан-Удэ хотын 1978 оной бюджетнэе оршо ба гаршын талаар дүн хамта 137874 мянган түхэригээр, 1979 оной январини 1-дэ эдэ бюджетүүдээр кассануудай мүнгэн жасын эрьсые—дүн хамта 6200 мянган түхэри-гээр тогтоохо, тэрэ тоодо:

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Секретарини түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гөшүүн Д. ГОНЧИКОВ.
Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан.
1977 оной декабрийн 28.

Аймагууд	1978 оной оршо ба гаршанууд	1979 оной январини 1-дэ кассануудай мүнгэн жасын эрьсын хэмжээн
Бар-ажанай	5150	250
Баунтын	3925	200
Башүүрэй	4774	250
Зэдын	5239	270
Яруунын	3901	210
Загарайн	6032	280
Захаминай	6086	280
Кабансын	8514	440

Аймагууд	Оруулагданан түлөөлөгчүүд процентээр		эрьсын на-логой	эрьсын на-логой	эрьсын на-логой
	арад зоний олзоһоо	гаршан на-логой			
Баргажанаг	100	84,4	11	—	—
Баунтын	100	73,4	30	—	—
Башүүрэй	100	87,0	8	—	—
Зэдын	100	84,5	11	—	—
Яруунын	100	77,3	12	—	—
Загарайн	100	70	48,1	5	—
Захаминай	100	82,6	27	—	—
Кабансын	100	44,6	3	—	—
Хэжэнгын	100	78,5	11	—	—
Хурамхаанай	100	91,7	20	—	—
Хяатгын	100	97,1	16	—	—
Мухар-Шэбэрэй	100	68,8	14	—	—
Ахын	100	83,0	34	—	—
Прибайкалин	60	84,3	11	—	—
Хойто-Байгалай	30	79,7	10	—	—
Сэлэнгын	50	53,7	3	—	—
Туунхэной	100	98,7	15	—	—
Улаан-Удын	100	58,4	3	—	—
Хорин	100	79,7	8	—	—
Улаан-Удэ хото	40	26,8	—	—	—
Республикын	—	33,9	—	—	—

«САЛЮТ-6» программын ёһоор нийдэнэ

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХУ-ТЭЛХЭ ЦЕНТР. (ТАСС). Космонавтууд Юрий Рома-ненко, Георгий Гречко «Салют-6» гэжэ замбууланай научна станци дээрэ худал-мэрилжэ үргэлжэлһөөр.
Январини 2-то станциин экипаж медицинскэ туршал-гануудыг гараа. Космонавт-нууд хии ородоггүй «Чибис» гэжэ костюм хэрэглэн, зур-хэ-худалай байдалыг ший-жэлэн. Тэршэлэн космонавт-нууд шуһанай ябасыг хэвдэн янзаар шэнжэлжэ бусад хэдэ хэдэн туршалгануудыг хэ-хээр түсэблэхэ.

Бурядай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй Барилгын ба Архитектурын Хэрэгүүдэй Талаар Управлениин Начальнигай ТУШААЛГА СҮЛӨӨЛХЭ БА ТОМИЛХА ТУШАА БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗУДЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Бурядай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет ингэжэ тогтообо:
Статья 1. Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй барил-гын ба архитектурын хэрэ-гүүдэй талаар управлениин начальнигай тухай 1977 оной декабрийн 19-нэй Указые.
Статья 2. Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Секретарини түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гөшүүн Д. ГОНЧИКОВ.
Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан.
1977 оной декабрийн 28.

Бурядай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Секретарини түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гөшүүн Д. ГОНЧИКОВ.
Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан.
1977 оной декабрийн 28.

Бурядай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй Барилгын ба Архитектурын Хэрэгүүдэй Талаар Управлениин Начальнигай ТУШААЛГА СҮЛӨӨЛХЭ БА ТОМИЛХА ТУШАА БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ
Бурядай Автономито Со-вет Социалис Республикын Верховно Совет ингэжэ тогтообо:
Статья 1. Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй түрүү-лэгшын орлошоор нүхэр Даржаев Принчин Дар-маевичыг томилхо тухай Бурядай АССР-эй Верхов-но Советэй Президиумэй 1977 оной декабрийн 27-ной Указые баталха.
Статья 2. Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Секретарини түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гөшүүн Д. ГОНЧИКОВ.
Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан.
1977 оной декабрийн 28.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: үзэл сурталай хүдэлмэри

ШЭНЭ ГУРИМ-ГОЛ АРГА

Үзэл сурталай-политиче-скэ, ажалай болон ухаан бо-лоон хүмүүжүүлгын хүдэл-мэри хоорондоо нагта холбоотойгоор, комплексно гуримар ябуулха шухала гэжэн заабри мүнөө үе саг-та тон шухала удхатай хэ-рэг болоод байна. Ушар нимэ-нээ манай комбинатай парком хүмүүжүүлгын бүх хүдэлмэри комплексно гуримар, нэгэ нитэ түс-эбтэйгөөр ябуулхы оролдо-но. Тинхэдэ энэ хэрэгтэе профсоюзай, комсомолой бо-лон нийтин бусад организа-цинуудтай хамтаран хүсэээ нэгдүүлжэ, нэгэ хүтэбэр дор эрхидгэ гэжээбэй.

Ургэн нитэ хүдэлмэри-лэгшэдэ дунда үзэл суртал-ай, хүмүүжүүлгын хүдэл-мэри эмхидхэн ябуулха олон жэлэ үсэб паркомой хүтэ-бэри дор табигданхай. 1976-1978 онуудай ху-гасаада бөдөлүүлхэ хүдэл-мэри түсэб соо энэ хэрэгтэе хабаатай гол гол асуудал-дууд сүм оруулагданхай юм. Тэрэн соо харалагда-хан зүйнүүдэй дүргэлгын түлөө хэн харюусалгатайб, ямар аргаар гүйсэдхэгдэб, хаана ямар болзол соо хэр-дэб гэжээбэй түсэбэ зааг-данайн элгэ ааб даа.

Комплексно түсэбөөр то-

дорхойлогдон хэмжээ ябуулганууд хэр дүргэл-тэ болохо байнхо хо хн, нажа, шалгажа байха гурим манда тогоничхой гэжэ түсэдлэхэ шухала. Үзэл сурталай-политиче, хү-мүүжүүлгын хүдэлмэриде ха-баатай асуудалууд паркомой заседани, партигае суглаанууд дээрэ ходо зүб-шэн хэлсэгдэжэ, ойрын саг-та бөөлүүлхэ зорилгонууд тодорхойлогдожо байдаг шуу. Гансал 1977 оной тур-шада 15 асуудал парком, хамтын суглаан дээр зүб-шэгдэжэ. Агитаторнуудай хү-дэлмэри, политиче ху-агооноомичека буралсалай ябоса тухай, социалис му-рысөөнэй эмхидхал, нийтин эмхидхэнэй хүдэлмэри, кол-лективэй гашүүдэй нитэ политиче, үйлдэбарин эдбониче улам хүжөөжэ бөдөл политичеке агта-лин удыке улам гүнзэгэй түрүүлхэ тухай гэдэ мэтгыл шухала шухала асуудал-гууд харалданхай байна.

Үзэл сурталай, хүмүү-жүүлгын хүдэлмэри ябуул-ха гурбан жэлэй түсэб, энэ асуудалаар абайан парком-ой шиндэбэри дүргэлтэ болгон, предпринтнй парти-на, профсоюзай, комсо-молой эхин организацинууд

горитой хэрэг бүтээхэн бай-на. Энэ хүдэлмэрин кол-лективэй гашүүдэе хүмүү-жүүлхэ хэрэгтэ анала ну-лөөлхэ үүргэ дүргэлгэн байха гэжэ хэлэлтэй.

Мүнөө үедэ молоний комбината партигна бур-алсалай арбан, комсомо-лой дүрбэн хургуули хүдэл-мэри байна. Гадна экономиче-ска буралсалай 29, комму-нис ажалай — 13 хургуули эмхидхэгдэнхэй юм. Эдэ хургуулинуудта 1.100 хүн ябажа, эрдэм мэдээсээ, по-литичеке мэдэрлээ дээшэ-түүлэе. Ушөө тинхэдэ 220 гаран хүн үйлдэбарин-тех-ническэ буралсалай кружо-гот ябажа, мэргэжэл шада-барна дээшлүүлхы оролдо-но. Залуу хүдэлмэрилогшэ-дэй юрэнхы хургуулин эр-дэмэе дээшлүүлхэ асуу-далда анхрал хандуулагдан-а. Хүдэлмэришэн-залуу-шуулай үдшэн дунда хур-гуулида 140 хүн хуража байдаг. Тинхэдэ 63 хубууд, басагад дээдэ болон тусхай дунда хургуулинуудта за-очоор хурана.

Политичеке, экономиче-ска буралсалай дилничей олон хургуулинууд байнаар хүдэлнэ, хэсхэлүүдэйн шанар найн гэжэн сэтгэлтэ-дэ хүртэдэг. Пропагандист-

нарай, хургуулинууды ху-агооноомичеке семинар ходо үнэгэрэбдэ. Тинхэдэ аймагай байдалтай, пред-принтнй ажал ябуулгатай, тэрэнэй коллективэй эхо-номичкы ба социальн хүр-жалтэтэй колбоотой мате-риальнууды тээдээ дам-жуулан хүрэгхы оролдогдо байманай элгэ. Нүхэд Олак, Яндакова, Савченко, Тевелева болон бусад ай-магай бэрхэ пропагандист-нар гэжэ үндэр хүндээ хүртэдэг болохоор үнийнэй юм.

66 агитатор, 10 политин-форматор, 40 лектор кол-лективэй гашүүдэй, тосхо-ной хон зоний дунда поли-тическэ хүдэлмэри ябуулдаг үзэл сурталай эдбоничэй хү-дэлмэрилогшэд, партигае организацин түшэг тулгуу-рин болонхой. Эднэр 24 кол-лектив соо хүмүүжүүл-гын, үзэл сурталай-полити-ческэ ехэ хүдэлмэри ябуул-на гэжээ. Эдбоничэй хү-сөөр ганса 1977 оной тур-шада гурбан зуу шаху лек-ци уншагдаа, манга гаран хөөрүлдөөн үнэгэрэгдэе, 700 шаху дайшалхы хуудала-нууд, 160 шаху ханын газетэ, 200 шаху шог

эгтото мэдээлнүүд гар-гагдаа шуу.

Коллективэйгээ гашүү-дэй дунда соёл болсоролой хүдэлмэри үргөөнөөр ябуулха хэрэгтэмнэй соёлон бай-шанхай.

Соёл болсоролой, уран найханай, физкультур ба спортын энэ ехэ хүдэлмэри хадаа иматгал тосхой, предпринтнй эдбоничэй найн дунда үүсхээр ябуулгана бшуу. Хүмүү-жүүлгын энэ нэгэ шухала хэрэгхы шиндэхэ, эмхидхэ-хэ абдалдамнай 400 гаран эдбоничэй тунална гэжээ. Эдэ хадаа манай ёһотой түшэг тулгуури, найдамтай хүсүүжүүлгын хүдэлмэ-рин аша түнхы, үрэ дүнгэ дээшлүүлхэ, хэрэгтэ, хэнийшье мэдээр, кол-лективэй дунда эмхидхэ-дэй социалис мурысөөн, коммунис ажалай түлөө хү-дэлнэ шиндэхы үүргэ дүргэлтэ шуу. Хүдэлмэ-рин бүхэн, йжнээрно-тех-ническэ хүдэлмэрилогшэ бүхэн, ехэшье, багыше-коллектив бүхэн дээшлүүл-гэдгэн социалис улга абаад, хоорондоо мурыс-ан ажаллана. Ажалдаа комму-нис ёһоор хандалгын хүд-лөөндэ 2.000 гаран хүн ха-

Комбинатай хүдэлмэри-шадые, илангаа залуушуу-лые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ физкультур ба спорт дөлгөрүүлгэ горитой хурн ээздэе юм. Найн дуранай спортивна «Тру» бүлгэмэй эмхи мүнөө 700 гаран гашүү-дэй, тэднэй 170 гар-ниин спортивна разрядта хүртэнхэй, 200 гаранин ГТО-рой шэнэ комплекс ту-шанхай.

Соёл болсоролой, уран найханай, физкультур ба спортын энэ ехэ хүдэлмэри хадаа иматгал тосхой, предпринтнй эдбоничэй найн дунда үүсхээр ябуулгана бшуу. Хүмүү-жүүлгын энэ нэгэ шухала хэрэгхы шиндэхэ, эмхидхэ-хэ абдалдамнай 400 гаран эдбоничэй тунална гэжээ. Эдэ хадаа манай ёһотой түшэг тулгуури, найдамтай хүсүүжүүлгын хүдэлмэ-рин аша түнхы, үрэ дүнгэ дээшлүүлхэ, хэрэгтэ, хэнийшье мэдээр, кол-лективэй дунда эмхидхэ-дэй социалис мурысөөн, коммунис ажалай түлөө хү-дэлнэ шиндэхы үүргэ дүргэлтэ шуу. Хүдэлмэ-рин бүхэн, йжнээрно-тех-ническэ хүдэлмэрилогшэ бүхэн, ехэшье, багыше-коллектив бүхэн дээшлүүл-гэдгэн социалис улга абаад, хоорондоо мурыс-ан ажаллана. Ажалдаа комму-нис ёһоор хандалгын хүд-лөөндэ 2.000 гаран хүн ха-

бадана. Тэднэрэй 1.030 хүдэлмэрилогшэд коммунис ажалай удирчин гэжэн хүн-дэтэ нэрэ зэргэ зүүжэ яба-на.

Ажалай журам һүүлэй үедэ өлн бодо найжаржа байна. Нийтин гуримда таа-рахатай, ёһон буса ябадал гаргахы, энэ талаар хэрэг дүүрэн бүтөө гэжэн аргаар ааб даа. Политико-хүмүү-жүүлгын хүдэлмэри найжа-руулынгууд тула хэдыше ехэ юмзонэй хүдэлнэ байа-шые, дутагданууд, шиндэхэ-бэрэ хүсэд олоогүй асуудал-нууд энэ тэндэнэ гараад лэ байдаг. Эдэ бүтэдые үн-дээрнэй усадханы тула бүри ехэ хүдэлмэри ябуул-ха зэргээбэй.

Хэнийшье мэдээр, элдэб шалтаганнаа боложо, ком-бинатай үйлдэбарин байдал дүүлэй үедэ горитой гэгдэлдэ оронохой. Энэ ба-римта хадаа партигна орга-низацин ябуулдаг үзэл сур-талай-политичеке, хүмүү-жүүлгын хүдэлмэри шөө хүсүүдөө хүржэ шадагуй байнхы гэжээбэй. Энэ ушар-та манай паркомой бөө-лүүлжэ байга комплексно түсэб, комплексноор ябуул-ха гурим саашаада ехэ үр-гэ дүүргэхэ байнхые тү-рүүшманай дүн лаб бата найдал түрүүлнэ.

Хэнийшье мэдээр, элдэб шалтаганнаа боложо, ком-бинатай үйлдэбарин байдал дүүлэй үедэ горитой гэгдэлдэ оронохой. Энэ ба-римта хадаа партигна орга-низацин ябуулдаг үзэл сур-талай-политичеке, хүмүү-жүүлгын хүдэлмэри шөө хүсүүдөө хүржэ шадагуй байнхы гэжээбэй. Энэ ушар-та манай паркомой бөө-лүүлжэ байга комплексно түсэб, комплексноор ябуул-ха гурим саашаада ехэ үр-гэ дүүргэхэ байнхые тү-рүүшманай дүн лаб бата найдал түрүүлнэ.

Ц. ЦЫБАНОВ,
Онохой молоний
комбинатай паркомой
секретарин орлогшо.

ТЕХНИКЭ ЗААБАРИЛГАДА—ОНСО АНХАРАЛ

ДУТАГДАЛНУУДАА ЯБУУД УСАДЖАХА

Уүсхэлшэд үгэдөө хүрэнэ.

Зэдн аймагта техникэ муугаар за-нагдана.

Түрүү механизаторнууднаа жэшөө абаха.

«Хүдөө ажахын техникэ хэрэгшын ашаг урые дээшлүүлхэ, тэрэнике найнаар хадагалха, колхоз, совхозууды механизаторнуудар хангах ба тэдэнике хүдөө ажахыда хүдэлхөөр байлха хэмжээндүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министруудэй Советэй 1977 оной сентябрьда абайан тогтоолы бөөлүүлхэ, трактор, комбайн болон бусад машинануудаа түргөөнөөр, найн шанартайгаар зааба-рилха талаар республикна до-тор ехэ юмзон хэгдэжэ байнхай. Мүнөө үедэ Буряад оройноймэй колхоз, совхо-зуудта элдэб зүйлэй 9700 трактор, тэрэ тоодо хүсэ ехэ-тэй К-700 тухайл 315 трактор бии. Гадна тэднэр ашанаар 3850 автомобиль-тай, оройной 3524 ком-байнтай, арба манга гаран плуг, сеялка болон культ-ваторнуудтай.

Энэ ехэ техникэе борон болзогдо, эрхим шанартай-гаар заабарилха аргаатай, бичэ «Сельхозтехника» нэгдэллүүдтэ колхоз, совхо-зуудта трактор, машина-нууды заабарилха мастер-скойнууд мэргэжэл шадаба-ригэй механизаторнууд олон. Энэ удурчлалтэ техникэ за-набарилха хүдэлмэриде 1200 гаран хүн хабадалсана.

Олохон колхоз, совхозууд-най техникэе саг соонь сүл-дуулжа, элиһэн эдбоничи-нинь тодорхойлохо, хэды шэнээн запчасты хэрэгтэй болохо гэжэ тоолоод, техни-кэ заабарилха график та-бижа, тэрэнике бөөлүүлхэ хүнүүдэ хүргэнэ байха юм. Эдэ бүгдэди ашаар тэднэр трактор, машинанууды бэл-эн болгохо IV кварталтай түсэбтэ урагшатайгаар дүүр-гэбэ. Жэшээн, Загарайн аймагай ажахынууд дүрбэд-хэй кварталда 80 трактор за-набарилха түсэбөө арбан хо-ногээр урид дүүргэе.

Трактор, машинаа түргэ-нөөр, найн шанартайгаар за-набарилха үүсхэл республи-кна дотороо гарган Хурам-хайн аймагай «Сельхоз-техника» нэгдэлэй, тэндэй колхоз, совхозуудай механ-изаторнууд абайан улганга уршатайгаар бөөлүүлнэ. Дүрбэдхэй кварталда тра-ктор заабарилха түсэбөө сүм дүүргэдэ, 42 комбайн

аймагай «Победа» колхоз. Нархатын совхоз, Хяагтын аймагай Худринин совхоз гэгдэлдэ оройхой. Хэжэн-гын аймагай ажахынуудта комбайн заагдангауй.

«Сельхозтехника» нэгдэл-эй, колхоз, совхозуудай зар-им мастерскойнуудта тра-кторнууд болон бусад маши-нанууды найн шанартайгаар заабарилха гэжэ оролдоно-гой. Республикнэй «Сельхоз-техника» нэгдэлэйнд колхоз, совхозууды хэрэгтэй запчастынуудар хангах арга боломжонуудаа зүбөөр хэ-рэлгэнэуй.

Нааян республикнэй Хүд-өө ажахын министрстын кол-леги дээрэ Зэдн аймагай хүдөө ажахын управле-нин, хэдэн ажахын хүтэл-барилгэдэ, ахамад инженер-нуудтэ техникэ заабарил-гаар тоошон байна. Тинхэдэ, мүн уришалан шалгал-та хэжэ үгэдээ, энэ аймагай олонхон ажахынууд тех-никэ заабарилха бөөл-дхэл муутайгаар, нилээд хо-жомдоно хаалаа гэжэ эли-рүүлгэдэ. Энэ уршанга за-набарилха хэжэ дүрбэдхэй кварталтай түсэб холо дүүр-гэгдэуй үлшөө. Ленинэй нэрэмжтэ колхоз энэ түсэ-бөө бүхэ талаар бөөлүүл-жэ шадагуй. Комбайнуудаа гансал Торинин совхоз за-набарилха эхиллэн байна.

Заабарилха хабадуу-лагдан механизаторнуудай дунда социалис мурысөөн, ойлгууламжын, хүдэлмэри мууса эмхидхэгдэнэ. Мүнөө хүртээр эндах ажахынууд-та Хурамхайн аймагай ме-ханизаторнуудай хандалга бэ-шэг зүбшэн хэлсэгдэуй, техникэ заабарилха тодор-хой график мастерскойнууд-тай хүдэлмэрилогшэдтэ түр-гэгдэуй байшо. XX парт-сэдын нэрэмжтэ, «Мир» совхозуудта, Алцагай, Зэдн совхозуудта механизаторнууд-тай эдээлхэ стоволо түгээр-гэдэуй. Хунууды механ-изаторнэй мэргэжэлдэ хур-гакта бүтэдэ нийтин буралсал-эдэ ажахынуудта эмхидхэг-дэуй байна.

Трактор, машинанууды тусгаар бүридхэлдэ абаха, зүбөөр хадагалха хэрэг илан-гала «Коммунизм» колхоз-да хангалтагуй. Тэрэ ушар-наа ялар 112 мянган түхэр-игэй элдэб машинанууд саг-наа урид хэрэгтэе гаршоом.

Техникэ хадагалха, зааба-рилха, ашагалха хэрэгтэ бии байгаа олон дутагдал-нууднаа боложо, трактор-нуудай бүтээс тон бага, рес-публикн дунда зэргэй хэм-жээндэ хүрэнхэй. Трактор-истнуудай хүсөөр тоно, тү-лиш гамнашань хараада абтангауй.

Эдэ бүхэ дутагдалнуудай түлөө аймагай хүдөө ажахын управлений ахамад инже-нер Дагаевта шанга дол-годоло соносхогдон, «Коммунизм» колхозой ахам инженер А. Н. Буи-нов, Ленинэй нэрэмжтэ кол-хозой — Д. С. Злыгостев гэгшэд зэмэлгэдэн байна.

Хүдөө ажахын техникэ за-набарилгаар, мүн Яруунын

аймагай «Победа» колхоз. Нархатын совхоз, Хяагтын аймагай Худринин совхоз гэгдэлдэ оройхой. Хэжэн-гын аймагай ажахынуудта комбайн заагдангауй.

«Сельхозтехника» нэгдэл-эй, колхоз, совхозуудай зар-им мастерскойнуудта тра-кторнууд болон бусад маши-нанууды найн шанартайгаар заабарилха гэжэ оролдоно-гой. Республикнэй «Сельхоз-техника» нэгдэлэйнд колхоз, совхозууды хэрэгтэй запчастынуудар хангах арга боломжонуудаа зүбөөр хэ-рэлгэнэуй.

Нааян республикнэй Хүд-өө ажахын министрстын кол-леги дээрэ Зэдн аймагай хүдөө ажахын управле-нин, хэдэн ажахын хүтэл-барилгэдэ, ахамад инженер-нуудтэ техникэ заабарил-гаар тоошон байна. Тинхэдэ, мүн уришалан шалгал-та хэжэ үгэдээ, энэ аймагай олонхон ажахынууд тех-никэ заабарилха бөөл-дхэл муутайгаар, нилээд хо-жомдоно хаалаа гэжэ эли-рүүлгэдэ. Энэ уршанга за-набарилха хэжэ дүрбэдхэй кварталтай түсэб холо дүүр-гэгдэуй үлшөө. Ленинэй нэрэмжтэ колхоз энэ түсэ-бөө бүхэ талаар бөөлүүл-жэ шадагуй. Комбайнуудаа гансал Торинин совхоз за-набарилха эхиллэн байна.

Заабарилха хабадуу-лагдан механизаторнуудай дунда социалис мурысөөн, ойлгууламжын, хүдэлмэри мууса эмхидхэгдэнэ. Мүнөө хүртээр эндах ажахынууд-та Хурамхайн аймагай ме-ханизаторнуудай хандалга бэ-шэг зүбшэн хэлсэгдэуй, техникэ заабарилха тодор-хой график мастерскойнууд-тай хүдэлмэрилогшэдтэ түр-гэгдэуй байшо. XX парт-сэдын нэрэмжтэ, «Мир» совхозуудта, Алцагай, Зэдн совхозуудта механизаторнууд-тай эдээлхэ стоволо түгээр-гэдэуй. Хунууды механ-изаторнэй мэргэжэлдэ хур-гакта бүтэдэ нийтин буралсал-эдэ ажахынуудта эмхидхэг-дэуй байна.

Трактор, машинанууды тусгаар бүридхэлдэ абаха, зүбөөр хадагалха хэрэг илан-гала «Коммунизм» колхоз-да хангалтагуй. Тэрэ ушар-наа ялар 112 мянган түхэр-игэй элдэб машинанууд саг-наа урид хэрэгтэе гаршоом.

Техникэ хадагалха, зааба-рилха, ашагалха хэрэгтэ бии байгаа олон дутагдал-нууднаа боложо, трактор-нуудай бүтээс тон бага, рес-публикн дунда зэргэй хэм-жээндэ хүрэнхэй. Трактор-истнуудай хүсөөр тоно, тү-лиш гамнашань хараада абтангауй.

Эдэ бүхэ дутагдалнуудай түлөө аймагай хүдөө ажахын управлений ахамад инже-нер Дагаевта шанга дол-годоло соносхогдон, «Коммунизм» колхозой ахам инженер А. Н. Буи-нов, Ленинэй нэрэмжтэ кол-хозой — Д. С. Злыгостев гэгшэд зэмэлгэдэн байна.

Хүдөө ажахын техникэ за-набарилгаар, мүн Яруунын

АШАГ ҮРЭНЬ ЕХЭ БОЛОО

Гахай шахан таргалуул-гаар Романовска ферме совхоз дотороо эгзэн то-мьон юм. Урзанда энэ фер-мээр шахамалнуудай шэг-нүүр 6535 центнерээр нэ-мэгдэе һэн. Үнэгэрэн жэ-лэй 11 харада тэрэнэ 8005 центнертэ хүргэгдэе. Тингэжэ гүрэндэ гахайн мян хонилдэ ехээр тушааг-дадаг болонхой.

Шахамал гахай бүхэнэй шэгнүүрэй сүүдхэдэ дунда зэргээр 350 граммээр нэ-шадэ түсэбтэй байбал, эн-дэхид тэрэнике 412—417 граммада хүргэжэ шадаа. Клавдия Михайловна Пес-теркина, Вера Ивановна Ко-былкина гэгшэдтэ даалга-дана. 3-дахы байрада тэ-жээгдэдэг гахай бүхэнэй шэг-нүүрэй нэмэлтэ сүүдхэдэ 433 граммада хүргэгдэнэ байна. Мун Антонина Нико-лаевна Буянова, Вера Ива-новна Муравьева гэгшэдтэ тэднэрэй дутуугууегер хү-дэлнэ. Нелондой 11 хара-

да шахамалнуудайнгаа шэг-нүүр 1657 центнерээр гэхэ-гү, али сүүдхэдэ 448 грам-маар нэмэгдэе.

Зүгээр 1-дэхы байрада ажаллада А. Н. Буянова В. И. Кобылкина хоёрой харууналдаг гахайнуудай шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 402 граммээр нэ-мэгдэнэ байна.

Шэгнүүрэй нэмэлтэ яахада нимэ илгатай бай-ба гэжээб? Али эндэ гахай-шад эмэтэй гү? Угы, гахай-шад адли оролдостоной най-наар хүдэлнэ. Илганга юун бэ гэхэдэ, 1-дэхы байрын клеткэ бүхэндэ зуун гахай хүртээр байдагданга, ур-дынхидаал адли ууралтуу-гай булуулган тэжээлээр эдээлүүлнэ. Харин бэш та-бан байра соохи технологи хубилгаданхай. Эндэ ша-хамалнууд клеткэ бүхэндэ 18-20-доороо байлдагана. Тингэжэ гахайшадтай тэд-нине ашагалжа байхадань зохиод болоно. Мүн эдэ бай-

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮ

Энэ «Цергиский» совхо-зохойд хүрэгүүдэ элдэб зүйлэй тэжээлээр хангах тушаа ехэ оролдогдо гар-даг. Романовска фермнхые гахайшад шахамалнуудайнгаа шэгнүүрэй зэргээр тэ-жээлине хубаарилжа үгэ-нэ. Жэшээн, 40 килограмм хүртээр шэгнүүрэй гахай-нуудта сүүдхэдэ 1900 грамм хүртэхээр, 40-һөө 60 хүр-тээр шэгнүүрэйнуудта — 2300 грамм, 60—80 ки-лограммтайнуудта — 2800 грамм, 80 килограммнаа дээшэ шэгнүүрэй шахамал-нуудта — 3100 грамм хүр-тээр тарга талханай зүйл эдөөлгөдөнэ.

Фермнүүдэйгээ үй-лдэбарин технологию ху-билгажа байнади, — гээд, совхозой ахамад зоотехник А. Н. Жилин хөөрбө. — Ушөө хоёр байра соо шэнэ технологи нэбтэрүүлгэдэ. Тингэжэ энэ табан жэлэй эсэстэ тус фермнхэ 20 мянган центнер мяхан аб-тадаг болохо.

Иимэл даа шэнэ техноло-гийн ашаг үрэ.

А. ХАЛТУЕВ,
Кабанскын аймаг.

УРЭМ ДЭГШЭ

Юнэхэй табан жэлэ удирчин, КПСС-эй гашүү-гын Ермоковска геолог-бэдэрэ-гын экспедициин үрэмдэлгын мастер В. Ф. Агеев арба хаа табан жэлэйгээ түсэбтэ даабарине гурбан жэл арба даара соо дүүргэжэ гэгэе уялга абайан тухайгаа өөрыг-гөө хүтэлбэрлэдэг бригады зүгһөө нелондойнон июниэ 15-да үнэгэрэгдэнэ КПСС-эй Хэжэнгын райкомон плө-нэм дээрэ мэдээсэе һэн.

Иимэ хонирхолтой мэдээ сэл дуулахадаа, нүхэр В. Ф. Агеевэй бригадин хүдэлмэ-ригэй танилсахаа Ермоков-ско ГРП руу зарагданан юм. Вынаиман Филиповичтай танилсабади. Энэ мастер Ер-моковско экспедицид арба гаран жэлэ хүдэлмэриг Табан жэлэй түрүүшүүдэ тоодо орооношье үнийнэ. Агеевэй хүтэлбэрлэдэг бри-гадада 8 хүн тоологдон. Тэ-днэр ашанта малтамалнууд-дые бэдэржэ, аймагай газар дайдар нилээд лэ алхана.

Оньон аргаар газар үрэм-дэх талаар тус бригад горитой амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, 1977 оной процент дүүргэдэ. Хэрбэ табан жэлэй түсэб хара-жа үзэбэл, түрүүшын хоёр жэлэй түсэбэй дүргэлтэ ноёрба гурбада 114,7 проц-тэндэ хүргэгдэнэ шуу.

«Дүй дүршэлэй» буланда Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад дунда лекци-онно хүдэлмэрин ябуула-дадаг тухай корреспонденци хэблэгдэбэ.

Тэрэшлэн Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадые электртын элчэ хүсөөр хан-гах тухай «ВМ: энергетикэ хүжөөжэ холын хараатай түсэб» гэгэн нитэ гаршаг доро Витим гол дээрхи Докско ГЭС тухай горитой статья толилогдон байна.

Нүхэр Агеевэй хүтэлбэ-ригдэг үрэмдэлгын 5-дахы бригад республикнхяа геоло-лог үрэмдэлгэдэ дунда дэлгэрэн социалис мурыс-сөөнэй түрүү зэргэдэ абал-сана. 1977 оной арба нэгэ харын туршада тэднэр 3208 метр үрэмдэх дааба-ра 4599 дэ хүргэжэ, түсэ-бөө 143,4 процент дүүргэе. Тингэжэ нелондойнон гурба-квартайл хүдэлмэрин дүг-өөр тус бригада Буряадай геологоуправлений мүнэн шамда холо хүртэжэ байгаа.

Ахалагша мастер, ком-мунист В. Ф. Агеевэй бри-гада республикнхяа геоло-логуудай дунда мэдээжэ боло-ноор үнийн юм. Тэрэнэй хүтэлбэрлэдэг бригада ажа-лайнгаа бүтээс дээшлүүл-гын тула холо оролдожо байдаг. Жэшээлхэдэ, үрэм-дэлгэ Н. Г. Юшин геологидо бөө зориуллаар хорн гаран жэл болоо. Ажал хэрэгтэе оролдогдой, бүхы юмэндэ харюусалгатайгаар хандадаг тула үрэмдэгшэ Юшин КПСС-эй гашүүндэ абтан.

Ермоковско партин глав-на инженер Александр Нико-лаевич үрэмдэлгын мастер, 5-дахы бригады хүтэлбэ-ригшэ В. Ф. Агеев тухай илгэжэ хэлэе һэн:

— Энэ хүмнэй үйлдэба-рин ёһотой түрүү хүн гэ-шэ. Эдэхэй үүсхэлдэ, Ухаа-лан зохиогшо, уралан нари-жуулагша.

Тэрэшлэн ахамад инже-нер хэлэһэн «ёһотой ком-мунист эрхим хүтэлбэ-ригшэ» гэгэн дүрбэн гэгнэ намда ехэ удхатайгаар на-нагдаба. Иимэл һон тулаада үрэмдэлгын мастер Венаи-ман Филипович үлүүлэй жэл-нүүдэ байгалнин багыгы шэнжэлгэдэ тэмдэгтэ, Ажалай Алдар Солын III шагын ордендо хүртэжэ байна бшуу.

В. ТОКТОХОВА,
Имэй кор-
Хэжэнгын аймаг.

«АГИТАТОРАЙ БЛОКНОТ»

КПСС-эй Буряадай обко-мой пропаганда, агитацин та-нагай харадаа хоёр удаа гарадаг «Агитаторай блок-нод» элгээтэ — хорин дүрбэдхэй номер шэнэ жэ-лэй урдахана хэблэгдэжэ, уншашалта элгээгдэбэ.

Блокнодой түрүүшын ху-даануудта Агууехэ Октяб-ри 60 жэлэй ойдо зорио-лагдан хэблэгдэнэ мате-риальнууды партигна ор-ганизацинуудай агитаторнууд, политинформаторнууд болон лекторнуудтай яагаад ажал-шадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хаань найн бэ гэжэ хэжээтэ тема-тика толилогдонхой. Мүн «Ленинэй зааан илалтын муугаар» гэгэн статья блок-

нодой хууданада уншана-ди.

«Агууехэ Октябэ ба хүн түрэлтэй дэбэлтэ» гэгэн КПСС-эй ЦК-тай Генераль-на секретарэ, СССР-эй Вер-ховно Советэй Президиумэй Түрүүлгшэ Л. И. Брежневэй хэйн элдхэлхые хун-дондо тайлбарлан ойлгуу-лаха талаар лекци болон хо-рлэдөөнүүдэй заабари үг-тэнхэй.

КПСС-эй обкомой соёл-лой табагыс даагша Д. Т. Цыремнеловэй уран зураашадэй мүнөөдэрэй ажал ябуулга тухай статья толилогдобо. Тус статья до-роо манай республикнэй ли-тература, искусствын хүр-жэнэ ургалта тухай хонир-

холтой тоб, баримтанууд эл-бэг. Энэ материалые политинформаторнуудай хөөрл-дөөндөө хэрэглэхэдэнь таа-тай зохиод байха ха гэжэ на-нагдана.

«Дүй дүршэлэй» буланда Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад дунда лекци-онно хүдэлмэрин ябуула-дадаг тухай корреспонденци хэблэгдэбэ.

Тэрэшлэн Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадые электртын элчэ хүсөөр хан-гах тухай «ВМ: энергетикэ хүжөөжэ холын хараатай түсэб» гэгэн нитэ гаршаг доро Витим гол дээрхи Докско ГЭС тухай горитой статья толилогдон байна.

В. ИВАНОВА,

Агуу-жэлий нэрэ... үзүүлэ харнаа таа-бадал хороо. хэрэг агуйг үзүүлэ-хэзэ хэзэ эсэгэн урхэ салд-хэл үзэгдөөгүйгөөр долоон гэхэ.

Очерк

...1917 он абажа байгаа. Зунай аяма халуунай бууража байһан үедэ юрын малша айлай урсахан һэзэг соо шэнэ хүн мүнэдэлэ. Хүбүүн хүнэй хүндэлдэ-хэзэ, эхэ эсэгэн урхэ салд-хэл үзэгдөөгүйгөөр долоон гэхэ.

Энэ хөөрөөгөөр бодоод үзэхэд, нүхэр Балданов Октябрийн түүхэтэ замаар, түрэл оронгоо суг хамта, нэгэн адли хуби зайтай энэ хүрэнэ эрээ ха юм. Тэрэ Эхэ оронгоо хамта ургаа, хамта ажахыгаа бодоолсоо, хамта харинь булмтарга-шаднаа амгалан байдал хамгаалан, шэнэ табан жэлнүүдэй түсбүүддэ дүүргэлсэ-нэ.

Энэ набтаршаг бэетэй, хүдэр улаан шарайтай, нам да-руу хүнтэй хөөрөлдэжэ бай-хаданга, бүхы наһанай уг зорилгыг, хүсэл эрмэлзэлыг ойгхохо дуран хүрэнэ. —Уг зорилго гэхэ юун байхань даа. Нютаг зонлоо гээгдэнгүй, энэи арадтаа

хаа харалсан, бөө бэээ тур-шадсажа байха үеһеэ то-гьолдоо нэн. Тэрэ үеһеэ на-һандаа оруула зуураа. — Дайсад элдэб арга хэ-рэглэгшэ нэн. Гэгтэ кино харуулжа гү, али хүгжэм наадажа байха. Хажуу-гааринь «Русь», найн дураа-раа бэээ ташаа! — гэхэ мэ-тээр хашхаралдаха, идхал-тын листово хаяха, тингэжэ байтараа бөмбөдожо орохо... Тээд манайхын тэдэ бүгэдэн-дэн шанга харуу үгэдэг нэн, — гээд Балданов хөө-рөнэ.

Батоцырын Балданов ай дайшалхы зам хараад үзэ-хэдэ утаһе, алдар солоор баялһе байна. Тэрэ З-дахы Белорусска фронтын бүри-

тярини туйлалты аршалха, хэрбээ хэрэгтэй болоо наань, гартаа буу барин жагсаха наггин уялгана урдын сэргэ-шэ мартаагүй, мартахаһы-гүй.

Олон жэлэй ута аянда ябанан хүн түрэл нототаа, түрэлхидөө, таһалдуулжа, оройнон ажалаа һайшоод бусадан. Балда н о в ш ь е шимэрхүү бусаа нэн. Тэрэ фронтоо ермээсэрээ кол-хоодоо ажаллажа оронон юм. Түрүүшын араад жэлэй турша соо хоншоной, үхэр-шэнэй туһалагшаар хүдэлһэн байна. Эдэ хүдэлмэринүүдтэ абажа байхадан Батоцырын олон туһатай юумэндэ ну-раа, ажалай найн дүршэл оложо абаа. Тингэһээл хо-нин ажалда орожо, бэээ даан хүдэлжэ тухай дурал-халы дуратайгаар дэмжээ нэн. Тэрээнһээ хойшо 16-да-хи жэлээ ахалагша хоншо-ноор хүдэлжэ байна.

Нүхэр Балданов энэ үе соо ажалай найн үрэ дүн-гүүдэ харуулжа яоханх. Илангана һүүлэй жэлнүүдтэ Балдановой ажалай дүнгүүд ялгара найн байха юм. Колхозой түрүүлэгшэ Петр Жамсаранович Дарма-свай хооралдхэдэмни, Бал-данов тухай ехэл дулаанаар хэлэжэ байгаа нэн.

— Батоцырын Балданович колхознойнай ахалагша хоншоной дунда нэгэн тү-лэгтэн түрүүн гээшэ. Энэ хүмнэй ямаршэ ажал хэрэ-гүдтэ үнэн зүрхэнһөө орол-дон хандадаг хүн юм. Нүхэр Балданов 9-дэхи табан жэ-лэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн байна, — гээд Петр Жамсаранович хөөрөө нэн.

Петр Жамсаранович хэ-лээн үгэнүүдэ Батоцырын Балдановой шатналуудтэ то-дорхойлон гэршэлжэ үгэнэ. «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден, «Ажалай шанга габьяалай ту-лоо», ойн байрай медаль-нууд, социалист мурсыондэ илагшын тэмдгүүд, «Хонин ажалай мастер» гэгжэ хүн-дэ нэрэ зэргэ гээд лэ олон даа. Хамта 16 дайшалхы бо-лон ажалай орден, медаль-нууд болон тэмдгүүд аха-лыгша хоншоной энгэрнэ шэмэглэн жэрийдэнэ лэ. Эдээнһээ эли тодо ямар гэр-шэ байхаг даа!

Хөөрөлдөөнгөөр забар-та, арбадхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй үрэ дүн-гүүд тухай хонирхобот. Тин-хэдэмни Балданов нимэ үгэ-нүүдээр харуусаба:

— Һүүлшын түрэлдэ үн-гэрэгхэдөө зуунай 75 хурь-га абажа байгааг Уялгамни 80 хурьгад. Нооһо 4 кило-

грамм 300 грамм абажа бай-гааг. Уялгамни 4 кило-грамм 400 грамм. Тээд зуу-наа 128 хурьга абаба. Нооһон 5 килограмм 600 грамм гараа...

Эрхим дүнгүүд гэгшэл даа! Нимэ дүнгүүдээрнэ ба-ясан, омогорхон үйгөөр ялахашы? Хүндэ барлахаһыг, со-шордохыг шарнуудтэ то-хололдог гэшэ ааб даа. Тини «наһан соотнай ямар тинимэ тон баярта ушар то-хололдон байна» гэгжэн асуудалаа:

— 1971 ондо Коммунист партин гэгшүүн болгодожо абтанаал мартадаггүй, ехэл найн хайханда бодог-шоб. Тингээд лэ энэ үндэр нэрэ зэргыг наггинаар аба-ни ябахыг, партин энэ най-дбарни эрхим ажалаар аба-ни харуулыг оролдогшоб, — гээд Балданов харуусана.

Батоцырэнтэй хүүгэдээр яһалай баян айл гээшэ. Цыбжидман Улаан-Удын технологическа институтта хураад, мүнөө нотагтаа хү-дэлжэ байхай. Удаахи Цыбжидман Агын багшана-рай училищи дүүргэһэнэй һүүлээр Орловско багшаар хүдэлнэ. Цыбжигт баса-гынниг СПТУ-да хураад, ве-теринар болохыг, абагана хони харалсана. Тэрэнэй удаахи Таян басаган Ушарбайн хургуулинн хү-дэлжэ мүн лэ абынгаа ажал-да хамхалсана. Табан сооһоо ганса хубүүн — Баатар гэг-шэ Шэтэдэ инженер-барил-гашанаар хүдэлжэ байдаг.

Нигэжэ ажалай жолоо ба-риһан, абын туһалагшад бо-лоһон хубүүд, басагдыг ха-рахадаа, урмашагүй байха залш!

Саашанхи түсбэ тухай-дал Цыбжидмэ асуухада-мин, тэрэ үсөөхөн үгөөр нигэжэ хэлээ:

— Саашанхи түсбэ гээл, Таян дүмни хоёр жэл хү-дэлөөд, дээдэ хургуулида ошохо, наһантай байна. Ороо баян лэ хүдөө ажа-лын институтта наһантайб. Ажалай талаар гээл, энэ жэлэй малай үбэлжэлгыг хайнаар үнэгэрэгшын тула оролдохобди.

Цыбжигт басаганай хэлэ-рнине бодожо үзэхэдэ, хо-лын хараата түсбэ болоно. Хураха, хүдэлжэ, тингэжэ тү-рэл Эхэ орондоо эрдэм бэ-лэжэ, ажал хэрэгээ зориул-ханаа хүдэлжэ ондоо ямар хараа түсбэ, хүсэл зорилго байла даа!

А. ЖАМБАЛОН. Могойто. «Коммунизм» колхоз.

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ ССР-ын түүхэнүүдэ харуулан 40 мянга гаран снтэй но-мууд энэ тоологдон. Тэдэ-нэй тоод Ашенинын 1143 ондо бэшһэн, XIII зуун жэлэй эрдэмтэ Насреддин Тус гэгшын зөхөлнүүд бин. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: науца хүдэлмэрлэгшэ Наняя Агва ажалдаа. ТАСС-ай фотохронико.

ОКтябрийн САСУТАН

Намарай һүүл багаар Батоцырын хубуухэнэй хонин арһан хүшалаа со тар-шалжа хэбтэхэдэ, хуушан дэлхэй шэнэлжэ эхэ до-лоого «Аврорын» дохогоор эхилээ. Тингээжэ дарлагда-һан арад зонун гүн тэсбэ-ри тээрэн, Октябрийн рево-люцар нээрсоо нэн. Тээд улгы соо хэбтэһэн ялха хүүгэд тэрэниг мэдэхэ бэ-шэ даа. Гансал эхэ эсэгэн «Хубисхал боложо, хаан за-саг унагаагдаа, Засаг түрэ хүдэлмэришэн, тарнашадай гарта ороо ха» гэгжэн хураг сууе дуулахадаал, хоорон-доо гүбэр-шөөр хөөрөлдэ-дэг нэн ааб даа.

— Угытэй зондо ээлжээ-тэ үдэр эрбөө, эрвэхэ наран гараба бэш гү? Батоцыр-най жаргал заяатай хубүүн байба ха юм, — гэжэ үгэ-һан хойр нуусаар нэгшэн байгаа нэн ха...

Тэрэ гэгээр тэбхэр 60 жэл үнгаршабэ. Тинхэдэ Ба-тоцырын Батоцырын баһа лэ эды үе саргы дабан га-раа. Тээд өөртэн үгэ үгэ-һэн дээрэ ха. Батоцырын Балданов нигэжэ хөөрөнэ:

— Би жарга наһа хүржэ, наһ лэ пенс абадаг боло-боо. Тингээд 60 наһан соо-һоо 40 жэлнэй колхоздоо хүдэлөөб, нэгш үдэр таһал-даггүйн. Эсэгэ оронгоо хам-гаалгын эхэ дайнда гурбан жэллээ үдүү ябаб. Һүүл-ээршэ хонин ажалда 16 жэл хүдэлөөб. Урдан тарлан ажалда 4—5 жэл ажаллаа һайн...

туһатай ажал хэжэ байһаб гэжэ һанагшаб — гээд, Ба-тоцырын Балданов юрэл ха-руусана.

Тээд наһанай бүхы яба-дал, ажал хэрэгүүд арадга, Эхэ орондоо зориулагданан байна ха юм. Залуу наһа-найһ ябадал илгарма онсо башыһе наһа өөрөө намтар-тай: эдир наһан, хургуули, хамтын ажал, сэргэй аял-бан... Хасан нуурта япон саврайнуудыг бута сохихо үедэ наһ сэргэй албанда абтан залуу хубүүд Алас-Дурна элүүтэ ошоод байгаа. Тээд ала хэжэ үе соогоо Батоцырнине ёһотойл сэ-рэгшын хатуужал абажа га-раа нэн. Энэй хойшодоо сэтгэлгүй эхэ туһа боложо үзгэншэ байна.

Гитлеровскэ фашистууд-лай манай орондо нууган буцажа оронин ябадал Бал-дановтаһе мартагдашагүй.

Балданов түрүүшын зо-ноор сугтаа Эсэгэ оронгоо хамгаалгын Агуухэ дайнда мордоо бэлэй. Фронт элбэгдэхэ мордые суг-луулжа, тэдэниг Моск-вагай нааһахана хүрэтэр абданшаа... «Моридоор но-солдохонг түрүү лийндэ дайлагдажа ябаа һа дээрэ нэн» гээд тэрэ наһанашы байха.

Уданышгэртэй тэрэнэй яба-дань часть Смоленск тээшэ даһан оронон юм. Тинхэ-лээ наһанашы үлгү сар соо хэд модной зайтай газар-та немецүүдтэй урда урда-

дэлдэ оролсон, Калуга, Мо-гилев, Минск, Варшава гэг-һэн шэглэлээр гулданган га-раһан түүхэтэй. Тинхэ зуу-раа, корпусой хэлхэ хол-боо байгуулдаг тухай ба-ташондо ябаа. Байлдаанай газарта свистын үүргэ ха-руусалгатайһе, ажалы нэ-хүдэһы юм. ПШШ авто-мат, телефонно утаһатай катушка, ами сахиха би-шыхаг хүрээ — эдэ бүгдэһе үргэлөөд, дайсанай бөмбө, минэ болон эхэ буугай хо-монуудай хиганаан соо-гуур хэлхэ холбоо бай-гуулжа гээшэ хүшэр даа.

Батоцырын Балдановой Эсэгэ оронгоо хамгаалгаа эрхлэгээр хабаадан а н а й гэршэ — орден, медальнууд болоно. Штаб болон ажаг-лан хараха пункт хоёрой хоорондохы хэлхэ холбооо удаан сар соо таһалдуулан-гүй хангажа шаһананай тү-лөө Эсэгэ оронгоо хамгаал-гын дайнай хоёрдохы шатын ордондо, «Эрлэхэ зоригой түлөө» хоёр медальта, 1945 оной апрель соо Ке́нненберг городы дайлан абалсанай даһарамда «Дайша л хы габьяалай тулоо», мүн бусад олон медальнуудта хүртэһэн юм.

Тээд эрлэхэ зоригой гэршэ Батоцырын Балдановой бэцдэһе үлэһэн байха — зургаа дахин шархатаһанай сарһа хорьбонуд, контузины хэшилоон — эдээр мүнөө-шэ болотор үнэгэрэн дай-ны байлдаа һануулдаг. Зүгөөр Эхэ оронгоо хамгаалха, Ок-

тябин туйлалты аршалха, хэрбээ хэрэгтэй болоо наань, гартаа буу барин жагсаха наггин уялгана урдын сэргэ-шэ мартаагүй, мартахаһы-гүй.

Хөөрөлдөөнгөөр забар-та, арбадхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй үрэ дүн-гүүд тухай хонирхобот. Тин-хэдэмни Балданов нимэ үгэ-нүүдээр харуусаба:

— Һүүлшын түрэлдэ үн-гэрэгхэдөө зуунай 75 хурь-га абажа байгааг Уялгамни 80 хурьгад. Нооһо 4 кило-

грамм 300 грамм абажа бай-гааг. Уялгамни 4 кило-грамм 400 грамм. Тээд зуу-наа 128 хурьга абаба. Нооһон 5 килограмм 600 грамм гараа...

Эрхим дүнгүүд гэгшэл даа! Нимэ дүнгүүдээрнэ ба-ясан, омогорхон үйгөөр ялахашы? Хүндэ барлахаһыг, со-шордохыг шарнуудтэ то-хололдог гэшэ ааб даа. Тини «наһан соотнай ямар тинимэ тон баярта ушар то-хололдон байна» гэгжэн асуудалаа:

— 1971 ондо Коммунист партин гэгшүүн болгодожо абтанаал мартадаггүй, ехэл найн хайханда бодог-шоб. Тингээд лэ энэ үндэр нэрэ зэргыг наггинаар аба-ни ябахыг, партин энэ най-дбарни эрхим ажалаар аба-ни харуулыг оролдогшоб, — гээд Балданов харуусана.

Батоцырэнтэй хүүгэдээр яһалай баян айл гээшэ. Цыбжидман Улаан-Удын технологическа институтта хураад, мүнөө нотагтаа хү-дэлжэ байхай. Удаахи Цыбжидман Агын багшана-рай училищи дүүргэһэнэй һүүлээр Орловско багшаар хүдэлнэ. Цыбжигт баса-гынниг СПТУ-да хураад, ве-теринар болохыг, абагана хони харалсана. Тэрэнэй удаахи Таян басаган Ушарбайн хургуулинн хү-дэлжэ мүн лэ абынгаа ажал-да хамхалсана. Табан сооһоо ганса хубүүн — Баатар гэг-шэ Шэтэдэ инженер-барил-гашанаар хүдэлжэ байдаг.

Нигэжэ ажалай жолоо ба-риһан, абын туһалагшад бо-лоһон хубүүд, басагдыг ха-рахадаа, урмашагүй байха залш!

Саашанхи түсбэ тухай-дал Цыбжидмэ асуухада-мин, тэрэ үсөөхөн үгөөр нигэжэ хэлээ:

— Саашанхи түсбэ гээл, Таян дүмни хоёр жэл хү-дэлөөд, дээдэ хургуулида ошохо, наһантай байна. Ороо баян лэ хүдөө ажа-лын институтта наһантайб. Ажалай талаар гээл, энэ жэлэй малай үбэлжэлгыг хайнаар үнэгэрэгшын тула оролдохобди.

Цыбжигт басаганай хэлэ-рнине бодожо үзэхэдэ, хо-лын хараата түсбэ болоно. Хураха, хүдэлжэ, тингэжэ тү-рэл Эхэ орондоо эрдэм бэ-лэжэ, ажал хэрэгээ зориул-ханаа хүдэлжэ ондоо ямар хараа түсбэ, хүсэл зорилго байла даа!

А. ЖАМБАЛОН. Могойто. «Коммунизм» колхоз.

Батоцырэнтэй хүүгэдээр яһалай баян айл гээшэ. Цыбжидман Улаан-Удын технологическа институтта хураад, мүнөө нотагтаа хү-дэлжэ байхай. Удаахи Цыбжидман Агын багшана-рай училищи дүүргэһэнэй һүүлээр Орловско багшаар хүдэлнэ. Цыбжигт баса-гынниг СПТУ-да хураад, ве-теринар болохыг, абагана хони харалсана. Тэрэнэй удаахи Таян басаган Ушарбайн хургуулинн хү-дэлжэ мүн лэ абынгаа ажал-да хамхалсана. Табан сооһоо ганса хубүүн — Баатар гэг-шэ Шэтэдэ инженер-барил-гашанаар хүдэлжэ байдаг.

Нигэжэ ажалай жолоо ба-риһан, абын туһалагшад бо-лоһон хубүүд, басагдыг ха-рахадаа, урмашагүй байха залш!

Саашанхи түсбэ тухай-дал Цыбжидмэ асуухада-мин, тэрэ үсөөхөн үгөөр нигэжэ хэлээ:

— Саашанхи түсбэ гээл, Таян дүмни хоёр жэл хү-дэлөөд, дээдэ хургуулида ошохо, наһантай байна. Ороо баян лэ хүдөө ажа-лын институтта наһантайб. Ажалай талаар гээл, энэ жэлэй малай үбэлжэлгыг хайнаар үнэгэрэгшын тула оролдохобди.

Цыбжигт басаганай хэлэ-рнине бодожо үзэхэдэ, хо-лын хараата түсбэ болоно. Хураха, хүдэлжэ, тингэжэ тү-рэл Эхэ орондоо эрдэм бэ-лэжэ, ажал хэрэгээ зориул-ханаа хүдэлжэ ондоо ямар хараа түсбэ, хүсэл зорилго байла даа!

А. ЖАМБАЛОН. Могойто. «Коммунизм» колхоз.

Батоцырэнтэй хүүгэдээр яһалай баян айл гээшэ. Цыбжидман Улаан-Удын технологическа институтта хураад, мүнөө нотагтаа хү-дэлжэ байхай. Удаахи Цыбжидман Агын багшана-рай училищи дүүргэһэнэй һүүлээр Орловско багшаар хүдэлнэ. Цыбжигт баса-гынниг СПТУ-да хураад, ве-теринар болохыг, абагана хони харалсана. Тэрэнэй удаахи Таян басаган Ушарбайн хургуулинн хү-дэлжэ мүн лэ абынгаа ажал-да хамхалсана. Табан сооһоо ганса хубүүн — Баатар гэг-шэ Шэтэдэ инженер-барил-гашанаар хүдэлжэ байдаг.

Нигэжэ ажалай жолоо ба-риһан, абын туһалагшад бо-лоһон хубүүд, басагдыг ха-рахадаа, урмашагүй байха залш!

Саашанхи түсбэ тухай-дал Цыбжидмэ асуухада-мин, тэрэ үсөөхөн үгөөр нигэжэ хэлээ:

— Саашанхи түсбэ гээл, Таян дүмни хоёр жэл хү-дэлөөд, дээдэ хургуулида ошохо, наһантай байна. Ороо баян лэ хүдөө ажа-лын институтта наһантайб. Ажалай талаар гээл, энэ жэлэй малай үбэлжэлгыг хайнаар үнэгэрэгшын тула оролдохобди.

Цыбжигт басаганай хэлэ-рнине бодожо үзэхэдэ, хо-лын хараата түсбэ болоно. Хураха, хүдэлжэ, тингэжэ тү-рэл Эхэ орондоо эрдэм бэ-лэжэ, ажал хэрэгээ зориул-ханаа хүдэлжэ ондоо ямар хараа түсбэ, хүсэл зорилго байла даа!

А. ЖАМБАЛОН. Могойто. «Коммунизм» колхоз.

Жилын саанаһаа

ТАСС-ай корреспондентнүүд мэдээсэһэ:

Я. Арафадай үгэ

БЕИРУТ. Палестинны сү-лоолжэ эмхин гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Я. Арафат Бей-рудэй орондоо болон оло-ной мингэн дээрэ үгэ хэлэ-бэ. Хойбоото Штадууд Палестинны араб арал тушаа хорото муухай наһашалга-тай байна. Хуулита эрхэ-нүүднэ тэрэндэ элдүүлжэ-гүй наһантай. Америко манда хуурмаг бэ найрамдал баад хэһе оролоно. Тинхэ хараа бодол баримталгашада ха-рюу болон, эрхэнүүдэ баа-саахар шууд шидэнхэйбид гээд харюусанабид гэжэ Арафат тухайлан тэмдэглэ-бэ. Бүхы Дутын Зүүн-зүгтэ тэдэнэй мэдэл доро байдаг газарнууд болохо гэжэ США Израилтай хамта оролоно гэбэ.

СЭХЭ АРСАБА

ВАШИНГТОН. Иордан-нин король Хусейн Аме-ринын Си-Би-Эс гээд теле-визион компанида интер-вью үгэхэдөө, Израиль Еги-пет хоёрой хэлсээнүүдтэ ха-баадаха шухала байһыг Штадууд намда этгүүлжэ-шаддагүй. «Кайр ошоһыг би-днэһэ хэһыг хүлээжэ зэргэ-гүй, — гэбэ. Зуршилдөө зай-суулдаа эдэ хэлсээнүүд ту-һа хүрэхэ гэжэ Иордани тоолоногүй.

Фашистнуудай дунда зүришэлдөөн боложо захалаа

НЬЮ-ЙОРК. Сантьягаһаа абтанай һүүлэй мэдээсэл-лүдэй өһөөр, Чилидхи до-лоон политическэ байдал муулжа үргэлжэлөөб. Мур-длэгэ ходолин хэрдээр байбашы, «референдум» үн-гэрэгшэ тухай Пиночедэй шидэнхэйниг буруушаһан абуулганууд орон доторн улам үргэлзэнэ. Диктатура хангажар, тэрэнэй өһо гу-римны чилинхид «наһаша-на» гэгжэнхүү «рефе-рендум» бүхы дэлхэдэ элэрхэйлэн харуула зэргэ-лэй байгаа ха. Диктатура буруушагшадай жагсаал

Байдалын захарха янзагуй

ВАШИНГТОН. Дж. Кар-тер буһалаһан фермернүү-дэй түлөөлгөшэдтэй һаяшаг Нейндэ үзүлээ. Уулзал-гын дүүрэнэй һүүлээр президент нигэжэ мэдүүлэб: американ фермернүүд «ши-ндхэдэгүй хэсүү асуудал-нуудтай үнэхөөрөө ушар-на», гэбэшэ «тэдэнэй зүг-һөө буһалгаа гарганан

Турциин правительство тушаалһаа бууба

АНКАРА. Турциин пре-зидент Ф. Корутук С. Деми-релин толгойдог холингоо правительствон тушаалһаа бууһыг зүбөөбэ. Оройной конституциин өһөөр, Ми-нистрүүдэй кабинет шэнэ правительствон өмхидгэдэ-тэр уулгануудаа дүүргэжэ

Вьетнамай ба Кампучин хоорондохы харилсаан тушаа

ХАНОИ. Вьетнамай Со-циалист Республикын прави-тельство Вьетнам Кампучи хоёрой хоорондын харилсаан тушаа мэдүүлэ тунхаглаа. Тэрэн доторн нигэжэ хэ-лэдгэнэ гээл: хоёр оройной — Вьетнамай ба Кампучин илэнүүд, газар дайда тухай асуудал шидэнхэдэ, тэрэ-нэйгээ бүтэн бүрин байл-гыг, али али талынгаа сү-лөөтэ байдал болон наһанда нэгэдэлгэ бэхжүүлжэ, хани өһоной харилсаа холбоогоо улам хайжаруула тэгшэ-эрхэ ба тааралдалай гол өһо-нуудтай зохиолдуулан, хоёр оройной хоорондын хани ба-рисуанай бата бэхи хилэ тогтологыг СРВ үндэһэ болгодог юм.

Сомалин президентын дэншэлгэ

НЬЮ-ЙОРК. Сомалин президент Сиад Барре Ду-тын Зүүн зүгэй хэдэн оро-нуудаар дэншжэ ябана. Наяхан Иран ба Пакистанда хүрэншэ байна. Тэрэнэй аяншалга тухай дурдаха зуураа, американ үйлдбэ-рини зэбсэгүүдэ абадаг болохо хэдэлгэ — тэрэнэй уг зорилгонуудай нэгэн бо-лоно гэжэ баруун ороноудай мэдээсэлэй агентствэнүүд тэмдэглэнэ.

ЭССЕН. Пурай промшленостин түб энэ хотодо ФРГ-дэ социальна эрхэнүүдэ бодото дээр-тэйгээр жагсаал болобо.

ЭССЕН. Пурай промшленостин түб энэ хотодо ФРГ-дэ социальна эрхэнүүдэ бодото дээр-тэйгээр жагсаал болобо. Энэ жагсаалда 35 мянган хүдэлмэришэд, студент-нууд болон профсоюзнууд эдбхитэд хабаадал-саа.

Вьетнамай ба Кампучин хоорондохы харилсаан тушаа

ХАНОИ. Вьетнамай Со-циалист Республикын прави-тельство Вьетнам Кампучи хоёрой хоорондын харилсаан тушаа мэдүүлэ тунхаглаа. Тэрэн доторн нигэжэ хэ-лэдгэнэ гээл: хоёр оройной — Вьетнамай ба Кампучин илэнүүд, газар дайда тухай асуудал шидэнхэдэ, тэрэ-нэйгээ бүтэн бүрин байл-гыг, али али талынгаа сү-лөөтэ байдал болон наһанда нэгэдэлгэ бэхжүүлжэ, хани өһоной харилсаа холбоогоо улам хайжаруула тэгшэ-эрхэ ба тааралдалай гол өһо-нуудтай зохиолдуулан, хоёр оройной хоорондын хани ба-рисуанай бата бэхи хилэ тогтологыг СРВ үндэһэ болгодог юм.

Сомалин президентын дэншэлгэ

НЬЮ-ЙОРК. Сомалин президент Сиад Барре Ду-тын Зүүн зүгэй хэдэн оро-нуудаар дэншжэ ябана. Наяхан Иран ба Пакистанда хүрэншэ байна. Тэрэнэй аяншалга тухай дурдаха зуураа, американ үйлдбэ-рини зэбсэгүүдэ абадаг болохо хэдэлгэ — тэрэнэй уг зорилгонуудай нэгэн бо-лоно гэжэ баруун ороноудай мэдээсэлэй агентствэнүүд тэмдэглэнэ.

ЭССЕН. Пурай промшленостин түб энэ хотодо ФРГ-дэ социальна эрхэнүүдэ бодото дээр-тэйгээр жагсаал болобо.

ЭССЕН. Пурай промшленостин түб энэ хотодо ФРГ-дэ социальна эрхэнүүдэ бодото дээр-тэйгээр жагсаал болобо. Энэ жагсаалда 35 мянган хүдэлмэришэд, студент-нууд болон профсоюзнууд эдбхитэд хабаадал-саа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эссен хотын үйлсэнуудтэ болон жагсаалда хабаадаг болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эссен хотын үйлсэнуудтэ болон жагсаалда хабаадаг болобо. Тэдэнэй абажа яба-һан транспарантууд дээрэ эхэнэрнүүдтэ тэгшэ эрхэ олгохо эрилтэнүүдэ табигданхай.

ТАСС-ай фотохронико.

ТУРУУШЫН ОРДЕНТО ҺЭН

Хэд мянган километр дабажа, Москва хүрээг сэрэнгэйн гэрэлд тэдэнэр санаар Бүхсоюзна спартакиадад хабаадалсаа. Спартакиадын дүүрэхэд, Хабаровск—Москва гэсэн замыг гаталж эрхмүүдэй тодо оролон юм. Тийн ОДВА-тай улаан сэрэгшэ, Хабаровск—Москва эстафетэд хабаадалан нүхэр Б. В. Байминовта РСФСР-эй Физическэ культурын совсдэй зүрхөө дурасхаалай альбом 1930 оной мартын 22-то баруулагдан байна.

Нүхэр В. Байминов Алайрай аймаг ажилшадай дундаа турүүлэн шагналда хүртэһэн тула «Турүүлэн орденто» гээд олондо мэдэжэ болон юм. 1929 ондо хархис хитаудтай болоһон тулаандаа шалгаржа, тэрэ Дайшалхы Улаан Тугай орденто хүртэһэн байгаа. Байлдаанһа бусанайн нүүлээр тэрэ ОГПУ-да хүдэлмэридэ ороһон юм. Тэндэ хүдэлмэрилжэ байхдаа, БМАССР-эй ЦИК-эй болон Аралдай Комиссаруудай Соведэй гратула тусхай армин (ОДВА) улаан сэрэгшэ Басон Байминов хабаадаһан байна.

Налх шuurга дабан, хүр саһашы махан, 30—40 градус хүтэһэн тэсэн, Хабаровск хотоһо Моск, ва хүрэхэ гэшэ тэрэ үсын хөсүү баатаршалга байһан. Арай гэжэ Ураалэй шэлэнүүдтэ хүрэхэдэ, үдэр нэгэ бага ута болоһондог үзэгдэе. Урагша сэлмэ гэдэйн сэнхир уруу шумайхада һонирхолтой болоо. Удангүй хаабарай турүүлэнһа март гараба. Муу юумэнь гэхэдэ, саһан хайлажа эхилэе, явахда хүн болоо. Москва хүртээр үшөөд холо байна. Үдэр бүхэндэ саһан нимгэржэ, эрээлэн соорожо, нислэ хото хураһын бэрхэтэй болодоо бэлэй. Тинхэһэн тэдэнэр санаа абажа, мүр дээрээ үргэлээд, Москва хото ябагаар сэрэн юм.

Оронойнай түүхэдэ турүүлэнхөө эмхидгэлдэн санаар аяншалга Москва—Хабаровск гэдэн дамдар 1930 ондо үнэгэрэхэ хэв. Тэрэ уридаанда Эрхүүгэй областин Алайрай аймагтай Хүхэ-Нуур һууринда түрэн, Алас-Дурнын Улаан

мотада 1931 ондо хүртэһэн. Пролетарска революциной хөрөгтэ үнэн сэжэ байһанай, ангин тэмсэлэй үедэ даабаринуудаа амжалтагайгаар дүүргэһэнэйгээ түлөө нүхэр Байминов «Ангин дайсадтай эрхлэгээр тэмсэлэй түлөө» гэжэ бэшгэтэй наганаар шагнагдан байха.

Эсэгэ ороноо хамгаалһан Агууехэ дайной үедэ Хойто Навас элбэгдэһэн чекист Н. В. Байминов Улаан Одоной орденто болон олон медаллар шагнагдаа хэв.

Нимэ баян намтартай, буриад арадайнай үнэн сэжэ хубуун Басон Барсунаевич Байминовай дүлэ соробхоомо ажабайдал тухай тобоһор хэлэхэдэ нимэл даа. 1962 ондо Б. В. Байминов түрэн нотагтаа наһа бараа.

С. МИРНОВ, пенсонер.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. В. Байминов.

АЙМАГТАА ЭРХИМ ЖОЛООШОН

Үннэй коммунист, эрхим жоолошон Николай Таглановай үбэл, хабарай сагта ябадаг зам гэрэл, Улаан-Үдэ, Слюдянка, Кулут, Хэрэн, Мон. Орлиг, Хужир гэхэ мэтэ болон Улаан-Үдэһөө гү, али Слюдянкаһаа элдэб ашаа, томо машина, тракторнууде абаад, Саян уулые дабуулжа, бүрэн бүтэнөөр нотагтаа хүрэхэ гэшэ аргагүй хүшөр хэрэг.

Николай Дамнинович Ахын аймагта «Улаан Аха» колхоздо хэдэн жэлэй туршдаа «ЗИЛ» маркын автомашинын жооло бариха абана. Николай дааж ябаһан автомашиндаа нягтаар, туһилдөө гамтайгаар хандага. Тэрэ Даша-Нима Соевтовтой мүрсысэдэг. Даша-Нимань бал бэрх жоолошон, абанан уялгаа дүүргэдэг, хэлэһэн үгдөө хүрэдэг ааб даа. Тээд

Николайдал адли олон мянган километртэ машинаһа ябуулан жоолошон Ахын аймагта үсөөн байха.

Тэрэ ямаршые хүшөр хүндэ бэрхшээлүүдтэ дабайа шададаг. Николай техникэ һайн мэдэхэ, машина, трактортай ошон аргые яаһа гүнзэгүүр ойлгоһон тула баян дүршлэдөө залуушуулые һургад гэшэ. Нэгэ машина дааж абаад, арга гаран жолдэ һэлзгэнгүй өөрөөр жоолодог байха.

Ахын аймагта дарам хары байха бэшэ. Жоолошонд өөһэдөө хары гарган, адхашууу, болдог гүбөө дабадаг, һайн ула гатадаг.

Малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа ябажа байна. Колхозной хамаг жоолошон, механ. нызаторнууд адууһа малаа тобир гарган, бүтэн бүрэнөөр ондо оруулхын тула хамаг хүсэ шадалаа элсүүлжэ бай-

на. Тэдэнэр фермэ, гүүртэ отарнуудта гэжэл зөөнэ, малай ууха уһа булээдүүлжэ гүхээрлэнүүдые хабаргана. Үнэгэрэхэ үбэлжэлгэдэ «Улаан-Аха» колхозой бүхэ механизаторнууд, жоолошон малай үбэлжэлгэдэ ехэ тула хүрэхэн байна. Тинмөнээ адууһа малай тэнхэ гамир муудангүй, арба гаран гүүртүүдтэ нэгшые мал гаргалагүй гараа хэн. Мүнөө жэлэйшые үбэлжэлгэдэ хубиала оруулхын тула жоолошон Николай Дамниновичи шанга тэмсэл хэжэ байна.

1976 ондо Николай Дамнинович Тагланов Бүхсоюзной социалист мүрсысэндэ хабаадалсаа. Нын амжалта туйлаһанайгаа түлөө ВДНХ-гай мүнхэн медальда, үнэтэ шанда хүртөө хэн. Урдаһые жэлүүдтэ Таглановай ажал хэрэг үндэрөөр сэнгээд байгаа. Тэрэнэй гэрэ ИПС-эй райкомон, арадай депутатуудай аймагтай «Советэй гүндэкомон, колхозой правленийн ба партианай орг. ганзацион Хүндэлэлгэ грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд олон байдаг.

Д. ДУГАРОВ.

МИЛИЦИИН СЕРЖАНТ

Милициин районно таһагта телефон соһордомо шангаар найршаба.

Сержант Игначенко шагана, — гээд, намтай хөөрөлдэжэ һууһан Виктор трубка абмсаараа, тоб байса харюусаба.

— Шархатаа? Хаана?... Ойлгосотой. Ошободди, — гээд, тэрэ дружинник хубуу дахуулан, яаралтайгаар газааша һунин харанхы руу шамдаба.

— Виктор үшөө һургуулида һуража байхдаа, милициин хүдэлмэри һаншажа, үнэн эрхэһөө дурлан юм. Тинхэдэ тэрэ милиционер болон хуслэлтэй ямар нэгэн тоно аюултай гэмтэниэ бариха гү, али ехэ орбо хэрэг һайнаар мүрдэжэ, нитнын хэрэгтэ түбэг тохёолдуулаг,

гүрэнэй зөөридэ хоро хүртэгшые элэрүүлжэ хүдэлмэридэ заатагүй баатаршалга гаргахаб гэжэ эдир сэдвэхэдэ бододог хэн. Тээд хамаг юумэн хунай һанашаа бүтэдэггүй гэшэ ааб даа. Турал Бабушкин хото доо арбан класс хүртэгшэ, андах энэргучаһотта комсомолой эхин организациин секретариар хүдэлжэ эхилб.

— Виктор эндэ хүдэлжэ байхдаа бидэнэртэ ехэ тухаламжа үзүүлэн байха, — гэжэ тинхэдэ Кабанскын аймагта хүдэлжэн милициин лейтенант Олег Петрович Фролов намда хөөржэ үгөө хэн. — Комсорг байһан тула учаһотгойгаа олоһон залуушуулые арадай дружинник хүдэлмэридэ хабаадуулахдаан, ойро тойрон хулиган ааша гаргах ябадал нилээд үсөөрхөн юм.

Тээд эндэ Виктор удаан хүдэлжэ. Хоёр жэлээр сэрэгтэй албанда абажа, холын хизаар мордоо бэлэй. Сэрэгтэй албандашые байхдаа, тэрэ эдир наһанайгаа һанал эрмэлзэл тухай мартадаггүй хэн. Турал хото доо хүдэлжэ байхдаа милициин лейтенант О. П. Фроловтой дүтэ танил байһан тула тэрэнэй холбоо барисагаа алдангүй, саг үргэлжэ бэйшгэ бэшэһээд бидэргээ тинхэдэ эдэ бэлэгүүд соогоо милиционер болон хүсэлээр хайһан гэжэ бэлүүлжэ гэжэ асуудал байгаа. Эдэ асуудлууданай Олег Петрович мэдэхэ эргээрэ харюу үгэхэ гэжэ оролдодог хэн.

Сэрэгтэй албанаа табигдахдаа Виктор комсомолой түбөөр Нийжсангарк хото эрхэ, олоол дуратай мэргэжэлээрэ хүчэлжэ ороһон юм. 6 һарыг курс амжалтатай дүүргэжэ, милициин сержант гэдэн зэрэгтэй боложо, гараа хэн.

— Виктор Игначенко малай таһагта хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо бөө гансал баян талаһаан харуула, — гэжэ Хойто-Баигалай аймсоветэй гүндэкомондотонд хэрэгүүдтэ таһаган начарлык, милициин майор Петр Петрович Салодимов намда хөөрөө хэн. — Тэрэ хүдэлмэридөө тон нарин нягтаар хандадаг, нитнын хүдэлмэридэ эдэхитэйгээр хабаадалсаа юм. Виктор таһагтайгаа комсомолой организациин секретариар хүдэлжэ азуураа, залуушуулай дунда гэртой хүдэлмэри ябуула.

Үнхөөрөөшые, сержант Игначенко Нийжсангарск тосхоной залуушуулай нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлжэ гэжэ оролдодог. Аюултай гэмтэниэ бариха, мүрдэх гэжэ милицидэ сэхэ хабаатай, тингэбшые олоһондэ аюултай эдэ хэрэгүүдтэ һүжэрэхгүйн тула милициин хүдэлмэрилжэ олоһон дунда ойлгууламжын ба һаргыһанхын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа эрэгтэй гэжэ Виктор мүнөө бодомжодог.

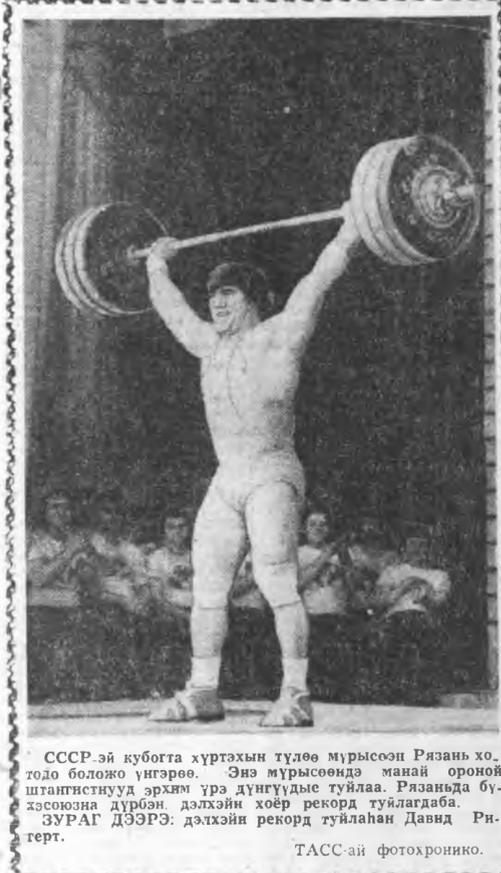
— Нимэ хүдэлмэри милициин тон хушала хэрэг болохо зэрэгтэй, тинхэдэ энэ амал ябуулахдаа бидэнэр олонитлэе түшгэлэхэ ёһотойбди гэжэ һанашаб, — гэжэ тэрэ нэгэтэ хөөрөө хэн.

Тинмөнээ Виктор тосхоной залуушуулаһа бүридэһэн оперативна бүлэг эмхидхэлхэй. Эндэх предприняти, амхи зургаануудта хүдэлдэг залуу хубууд, басагад бүлөгтэ орожо, милициин хүдэлмэридэ туһална. Заһанай заводой хүдэлмэриһэн Петр Князев, комсомолой гүшүүд Александр Антонов, Сергей Березовский гэгшэд энэ бүлэгтэй эдэхитэй гэгшүүд гэшэ. Эмхидхэгдэһэн саһаа хойшо энэ бүлэгтэй гүшүүд таһанан түсэһэнгөө ёһоор хүдэлмэрилжэ ябуула.

— Харанхы үйсэдэ һогтуугаар хүниие хутагаар хаджажа шархатууһан А. гэгшэ гэгтэжэ хүрөөгүй ябагара, урдаһаан дүтэлэн эрлэн хоёр хүниие өбөрлөб. Милициин хубсаһатай хүниие гэнтэ харахада, зугадаха һэдэлгэ гаргабшые, тэрэ дороо хүдэр гарнуудта баригдашоо хэн.

Милицидэ ороһоор 3-дах жэлдэ хүдэлжэ байһан В. Игначенкоһын намтарта нимэрхүү, бүришые орбо, хүшөр ушарнууд нилээд олоһон дайралдаа. Тинхэ бэшэ тэрэ эдэ бүхы ушарнуудһаа ходоодо нэрэгтэй түрэгтэйгээр гарадаг заншалтай. Даалтаһан хэрэгтэ харюусаха эхтэйгээр, хүн гэн бэшэ албанда үнэн сэхээр хандадаг тула Хойто-Баигалай аймсоветэй гүндэкомондотонд хэрэгүүдтэ таһагтай эрхим хүдэлмэрилжэшэ, милициин сержант, комсомолой гүшүүд Виктор Игначенко һанхан «Милициин отличник» гэдэн тэмдэгээр шагнагдаа.

Г. БАДМАЕВ, БАМ-дахы мавай корресп.

СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрсысөө Рязань хото доо боложо үнэгэрэ. Энэ мүрсысөөдэ манай оройной шагниһтнууд эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаа. Рязанда бүхэсоюзна дүрбэн дэлхэйн рекорд туйлдаба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дэлхэйн рекорд туйлаһан Давид Ригерт.

ХААНА ГЭЭШЭБТА, 1980 ОНОЙ ОЛИМПИАДЫН ЧЕМПИОНУУД?

1980 оной Олимпиадада һайнаар бэлдэхэ алданһан нэрэ солобо һөөрэнгэ тахэрюулжэ гэшэ Монреальда болоһон мүрсысөөнүүд дээрһэн нэгшые алтан медаль асаргаагүй совет боксернуудай гол зорилго болон. Энээн тухай, мүн совет боксернуудай ондоошые зорилгонууд болон асуудалууд тухай ТАСС-ай спортивна шажалтшэ спортын габьянта мастер Алексей Киселев нигэжэ бэшэ:

— СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө Барнаулда болон һайын мүрсысөөн үнэгэржэ байгаа сезоны даб дээрхэ дүн гаргаа хэн. Уридалһан хүдэлмэриһэнэй ёһоор, Зобсегта Хусанүүдэй сугтуулагдамал команда нэгэ габьяна һуури эзэлһэн байна. Оронойнай чемпионууд булгадаа шахуу энэ командда мүнөө ороһой ха юм.

Тингэшые һаа, «Трудольны резервы» бүлгэмэй залуу бөө һайнаар бэлдэһэн коллектив түгэсхэлэй мүрсысөөндэ нэрэгтэй солотой боксернуудтай нилээд шангаһаанар тулалдаа. Жэшээлхэдэ, «дэлхэйн турүүлэн арбан бэлэй» гэжэ суурһанан армеец Василий Соломин Евгений Зайцевые арай-шамайхан илаа юм. Харин Эрхүүһээ эрлэн Виктор Котовичов манай эгээл бэрхэ боксернуудтай нэгэн — армеец Владимир Васильевы шуужархёо бишуу. Гэхын дашарамда, 21-тэй Котовичов энэ мүрсысөөнэй эрхим боксер гэжэ мэдэрэгдэһэн байна. Мүнөө энэ хубууни — манай Олимпин шэнэ номандын кандидат болоо ааб даа.

Тэрэһинээ гадна, оройной манай сугтуулагдамал команда кандидаттар «Трудольны резервы» бүлгэмэй үшөө нэгэ түлөөлгөһөн — Арменин Эчмадзин хотын Норик Арутюнянэй нэрэ нэрлэгдэн хэй. Залуу боксернуудай эдбхижэһэнниин омг байр турүүлэн. Имагтал хагуу шаһа тэмсэл хадан Олимпин дайшалхы коллектив бүридүүлэн эмхидхэхэ арга

олгохо эрэгтэй ха юм. Доһоңдэ ажаһуудог Евроний хоёр дахин чемпионы Вадислав Засыпкин мүнөө бөө ямар сэхэ нэтрүүг ордотосотгойро һоридтоһон би дурладаггүй. Тэрэнэй мүнөө «хүндшэг» болоншо, 54 килограмм хүртээр шагнууртэһэн дунда мүрсысэдэг юм. Мүнөө үедэ имагтал спортменһээ өөрһөөн, өөртөө тэрэнэй ямар эрилта табидгаһаан эрэгтэй мүрсысөөнүүдтэ туйлаха амжал, таш дүлдыхаа байна гэшэ.

Гэхэ зуура, манай «урдаа һарыһаа» үсөөн бэшэ боксернууд һорилгын ба мүрсысөөнэй даабаринуудтай түсөө хүн һанхэлээрэ дүүргэжэгүй. Жэшээлхэдэ, СССР-эй нэгдөһондой чемпионы, Алма-Атада байдаг динамовец Валерий Рачков бүхэли жэл соо оройдохоо дүрбэн тулалдаа үнэгэрөө — март соо болонһон оройной чемпионадта хабаадалсаа. Тэрэнэй һүүлээр үнэгэрэгдэһэн олон тоото мүрсысөөнүүдтэ нэгдэнгэшые хабаадалсаагүй; тэдэндэ бөө бэлдэгдэй. Тингэн гэхэдэ, энэ боксернай оройдоо 22 наһатай...

Бидэ жэжэ-божо казагай-баринуудта турүүлээр олоһон ушарта ханамжагүйгөөр хандагдабди, харин хожомын... сэхэнүүдые казагай-баринуудта дадашадга байнабди. Боксер мүрсысэдэг оройной сугтуулагдамал командада тухайлаа гурим мүнөө тогтоого байгаа һааннай, харин нотагуудтай спортменүүдтэ дунда ябуулагдамаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайса һайжаруулаар болонхой. Тренернүүдтэ, республикануудтай спортын дарганарһаа, спортын һайн дуранды бүлгүүдтэ, албан зургаануудтай хүтэлбэрлэгшэдөө һангаһанар асууха саг эрээл гэшэ ха.

ШЭНЭ ЖЭЛДЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

Энэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын һургуулинуудай, хүүгэдэй саадуудай коллективүүд шэнэ жэлые һайндэрлэжэ байһаа. Сагаан буурал үбэлэй жабагтайшые һаан, үхнүүдтэ газагуур саһаар шэдэлдэн наадана, санаар һолжоржо, мүлһэн дээгүүр халтирна. Мүн лэ ёлын һайндэр боложо, концерт наада харуулажа байһаа. Хүүгэдэй «Амса паруса» гэжэ саадта ороходоһон мнай, дуу хүржэм, хатар наадан түлэг дундаа байба.

— Бидэнэр шэнэ жэлдэ тухсхай сценари бэлдэнгэ хэбди. Бэлдэхэлэй бүлэгтэй, бүри башые наһанай үхнүүдтэ хабаадалсаа. Олон дуу, хатартай тоодо «Ногоохон ёлкомнай», «Шарганууд» гэдэн дуунууд, «Саһахан» гэдэн хатар наадаһана, — гэжэ хүжэмэй т а л а р хүтэлбэрлэгшэ Е. А. Засукина хөөрөнэ.

Бэлдэхэлэй бүлэгтэй хүмүүжүүлгшэ Л. Г. Козулина

ПРАВДА БҮРЯТИИ

Нэгэдэх хуудаһанда. «Табан жэл, гурбадахи» — түрүү бэшэ. «Дамжуулын эстафетэ абажа» — сугтуулар. КПСС-эй Центральна Комитетэй, СССР-эй Министруудтэй Соведтэ.

Хөёрдох хуудаһанда. «Тухсхай звенонуудаар...» — В. Бадмаевтай статья. Агитатор тухай хөөрөөн. «Гол асуудалуудаар» — Р. Балдановтай статья. «Турал орой доторнай» — сугтуулар.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00 — «Время». 8.30 — Үглөөнэй гимнастика. 8.50 — Мультифильм. «Незнайка в Солнечном городе». «Превращениа продолжатся» (5-дахы серия). 9.10 — «Минин нүхэдэй намтай суг байхдаа». Уран һайханда дуратагнар хүмүүжүүлжэ Тобякин хотын соёлой байшангай хубуудтай ансамблин концерт. 9.40 — «Газар тэнгэри хөөри хоорондо» гэдэн телевизионно жүжэг. 10.40 — «Үбэлэй фантази». Мүлһэн дээрэ балет. 11.35 — Заһарлалга. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — «Шини ажал ба шини амжалтанууд». Киногтой программа. 15.05 — «Орлёнок» киностудияны концерттэ зал. 15.50 — «Горнистнууд харюусагы!». 16.20 — «Лас-

си». Телевизионно олон сериэтай уран һайханай фильм. «Хамгаалагшад» (7-дохи серия). «Бэе бээдэ туһа хүргэлгэ». (8-дахы серия). «Пүмь Лэсси абарна». (9-дахы серия).

Улаан-Үдэ. 17.30 — «Хүдөө нотагтай соёл ба ажаһуудал». 18.00 — Шэнэ һонин. 18.10 — «Эрдэмтэй сугтаа» — телевизионно очерк.

«Орбита». 18.30 — Хоккейгээр залуушуулай дунда үнэгэрэгдэдэг дэлхэйн чемпионат. Канадаһаа дамжуулга. 20.30 — «Время». 21.00 — Лужникидэх уран шүрлэг үдэш.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА «Орбита-2». 17.30 — Шэнэ һонин. 17.40 — Ансамблин концерт. 17.50 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 18.20 — «Спортлотогый» тираж.

Улаан-Үдэ. 18.30 — Үхибүүдтэ зорюулагдан мультифильм. 19.00 — Телевизионно һонин. 19.20 — «Хамаг хүсэлтэи бөлөг лэ» — уран һайханай фильм. 20.30 — «Онтохоной парад» — фильм-концерт. 21.00 — Соһосхолууд.

«СПОРТЛОТОГОИ», «СПОРТЛОТО-2» ТИРАЖАЙ ДУНГУУД

«Спортлотогый», «Спортлото-2» декабрин 28-да үнэгэрэгдэһэн 52-дохи тиражай дунгуулые Спорттивна лотерей главно управлений соһоло.

«Спортлото»: Зургаан номер таһан хүн — 5000 түхэр (1 карточка), хүнгэлэлтэ шарай номер таагшад — 4.811 түхэр (1 карточка), табан номер таһан хүн — 3.811 түхэр (74 карточка), дүрбэн номер таһан хүн 5 түхэр (77.051 карточка) абаха байна.

«Спортлото-2»: Зургаан номер хэшые таабагы. Хүнгэлэлтэ шарай номер таһан хүн — 4.636 түхэр (1 карточка), табан номер таагшад — 3.636 түхэр (38 карточка), дүрбэн номер таһан хүн — 71 түхэр (2.319 карточка), гурбан номер таагшад 4 түхэр (41.065 карточка) абаха.

52 дохи тиражай шүүбаринууд 1978 оной январин 8-һаа февралын 8 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОИ» ТИРАЖ

«Субботын спортлотогый» 1977 оной декабрин 31-дэ үнэгэрэгдэһэн 53-дахы тиражай дунгууд.

1-дэх тираж: 5 (дүрэ буялалдыг барилдаан); 9 (уһан дээрэ бумбөгөөр наалдаа), 18 (хүнгэн атлетикэ), 19 (санаар уридаан), 36 (шайбтай хоккей).

2-дохи тираж: 1 (баскетбол), 7 (велотрек), 11 (гимнастика), 22 (тамаралга), 25 (шайбтай спорт).

(ТАСС).

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

Редакциин уран зурааша Р. Абдуевай хайрата эсэгэ

БАЗАРОВ
Абида Базаровчяй

удаан саг соо хүндөөр үбэлжэ, наһа бараһан ушарһа гэр бүлһынхидтэн, туралхидтэн «Буряад үнэһэй» коллектив гүнзгэеи шаналаа мэдүүлэ.